

V miru je možen napredek družbe

Občani Kamnika letos štirinajstič praznujemo svoj praznik. V času praznovanja se močneje spominjamo časov revolucije, žrtev in trpljenja ljudi za nacionalno in socialno osvoboditev. Letos hočemo še posebej poudariti slavje občine zaradi vojnih strahot ter zato, ker v svetu posamezniki in skupine še vedno mislijo, da se vsa sporna vprašanja rešujejo le s silo, le s pozicije močnejšega.

Izraelski napad na arabski svet pomeni kršitev osnovnih človečanskih pravic. Kamničani in delovne organizacije so tako pristopili k zbiranju pomoči arabskemu svetu ter v tem času zbrali ca. 6 milijonov starih dinarjev.

Nadalje poteka letos drugo leto pri uresničevanju gospodarske in družbene reforme, v katero smo se občani Kamnika, vse delovne organizacije smelo vključili ter dosegli tudi vidne rezultate. Težave so najprej nastajale ob dilemi, ali je gospodarska reforma le v gospodarstvu, kakor so to postavljali gospodarstveniki, in ali le v nadgradnji (šolstvo, zdravstvo, uprava), kakor so postavljali predstavniki teh služb. Kmalu pa je praksa pokazala, da dileme ni in da je enako važno ekonomično poslovanje v gospodarskih organizacijah in racionalno trošenje namenjenih sredstev za dejavnosti družbenih služb.

Gospodarske organizacije naše občine so z vsemi silami pričele odstranjevati probleme, ki so ovirali njihov hitrejši razvoj, zlasti so odkrivale notranje rezerve, odločati so pričele na osnovi strokovnih analiz itd. Ni naključje, da delovne organizacije, kot je »Stol«, čeprav pred leti kot vsa lesna industrija v težavnem položaju, v letu 1967 izredno dobro gospodarji.

To je rezultat prizadevanja celotnega kolektiva in strokovnih

služb. Delovne organizacije kot so »Stol«, podjetje »Kamnik«, »Svilanit«, niso v boljšem položaju le zaradi tržnih razmer, temveč zato, ker so že pred leti posvečale precej pozornosti delitvi sklada obratnih sredstev.

Plačilna sposobnost gospodarskih organizacij je sicer slaba zaradi zalog v skladiščih, zaradi neplačevanja obveznosti, ki jih imajo kupci do gospodarskih organizacij v naši občini. Razlika v korist naših gospodarskih organizacij pri plačilu znaša ca. 3 milijarde starih dinarjev. To pomeni, da so gospodarske organizacije manj dolžne kot morajo dobiti.

Vse to vpliva na razvoj gospodarstva občine, na osebne dohodke zaposlenih, na razvoj družbenih služb (zlasti glede investiranja) itd. Delovne organizacije imajo zaprte žiro račune. Ni redek primer, ko si delovne organizacije sposojajo sredstva za osebne dohodke iz rezervnih skladov drugih delovnih organizacij itd., itd. Vse to pa kaže, da se je gospodarstvo stabiliziralo in da smo dinar pričeli tudi bolj vrednotiti kot pred leti.

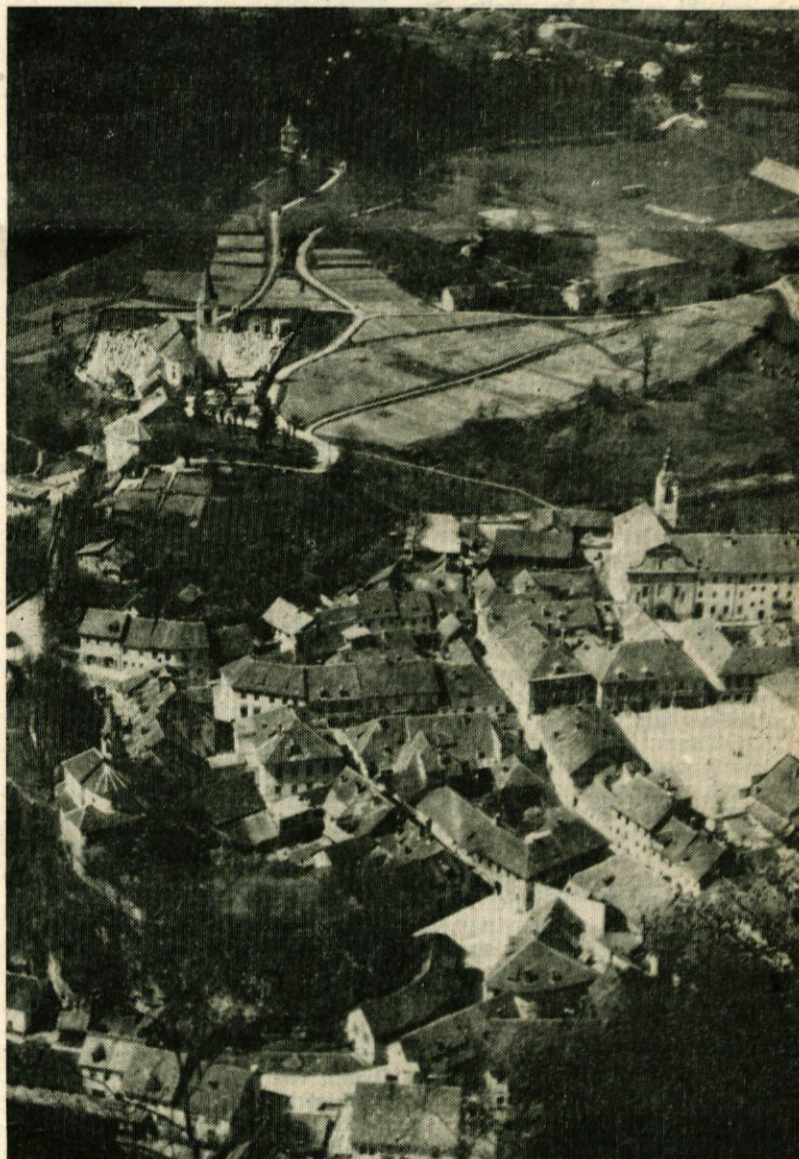
Načelo, da bomo trošili le toliko, kolikor bomo imeli na razpolago, moramo spoštovati vsi občani.

Nekaj podatkov, ki jih navajam, zgovorno kažejo napredek v naši občini in hkrati skrb samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah ter skupščine občine za reševanje problemov.

Leta 1960 je bilo zaposlenih 6.190 občanov, 1966. leta pa 7.100 občanov.

Enako zaposlenost predvidevamo v letu 1967.

Osební dohodek na zaposlenega je znašal 1960. leta 21.780 S din, 1966. leta 78.500 S din in za 1967. leto predvidevamo od 82.000 do 85.000 S dinarjev.

Pogled na Kamnik

Družbeni bruto produkt se je povečal od leta 1960 za 299% ali letno za 20% in je znašal 1960. leta 13 milijard, leta 1966 39 milijard, leta 1967 pa predvidevamo 42 milijard.

Narodni dohodek na občana je znašal 1960. leta 326.000 S din, 1965. leta 676.000 S din, 1966. leta 738.000 S din in za leto 1967 predvidevamo 795.000 S dinarjev.

● NADALJEVANJE NA 2. STR.

Ob občinskem prazniku čestitajo vsem občanom

Občinska skupščina, Občinski komite ZK

Občinska konferenca SZDL

Občinski sindikalni svet

Združenje borcev NOV

Občinski komite ZMS in

Uredniški odbor »Kamniškega občana«

Republiški zbor SRS je na svoji seji 30. junija obravnaval važna vprašanja

Pri obravnavi družbeno gospodarskega razvoja SR Slovenije v prvih petih mesecih letošnjega leta so poslanci razpravljali zlasti o naslednjih vprašanjih:

— da je prišlo pri delitvi dohodkov v posameznih gospodarskih organizacijah do nekaterih odstopanj, ker so člani delovnih kolektivov dobivali neopravičeno visoke osebne dohodke. Potrebno bi bilo zavzeti glede tega določena stališča in dosledno zastopati politiko delitve dohodka po delu;

— zaradi zalog v našem gospodarstvu naj bi trgovine dobile možnost nabave večjih obratnih sredstev, oziroma naj bi se del kratkoročnih kreditov spremenil v stalna obratna sredstva;

— da je potrebno na področju oskrbe Slovenije z energijo sprejeti dokončen program, računajoč s tem, da sama nima dovolj energetskih virov in da bo potrebno energijo uvažati (zemeljski plin kot pomemben energetski vir);

— na področju turističnega prometa bi bilo potrebno sprejeti določene ukrepe za pospešitev razvoja turizma, zlasti bi bilo potrebno proučiti vprašanja prometnega davka na alkoholne pijače in vprašanje zaposlitve delovne sile pri zasebnih delodajalcih. Rešiti bi bilo potrebno tudi vprašanje cen, ki so že tako visoke, da bi vsako novo povišanje naš turizem konkurenčno onesposobil in imelo tako daljnosežne posledice;

— pojav nezaposlenosti je treba pričeti reševati predvsem z odpiranjem novih ekonomsko utemeljenih delovnih mest in s sprostitvijo vseh možnosti za zaposlitev tudi v terciarnih dejavnostih;

— nekatere ukrepe na področju kmetijstva bi bilo potrebno spremeniti. Zasebno kmetijstvo je premalo intenzivno, ker smo mu posvečali premalo pozornosti in mu dali premalo možnosti za organiziran način proizvodnje. Ne-

kateri ukrepi — npr. intervencijski uvoz — niso pozitivno vplivali na razvoj kmetijstva, temveč marsikdaj prav nasprotno. K takim in podobnim ukrepom je v bodoče pristopiti premišljeno ter imeti pred očmi dejstvo, da je treba omogočiti na podlagi kooperacije in drugih oblik čim intenzivnejšo kmetijsko proizvodnjo.

— Izrabljenosti osnovnih sredstev v Sloveniji, ki je v primerjavi z drugimi republikami najvišja in je razmerje med delovnimi pripravami in vrednostjo osnovnih sredstev najnižje, je treba posvetiti posebno pozornost.

Dalje je potrebno proučiti nekatere probleme s področja samoupravljanja in sicer predvsem tam, kjer je sam sistem samoupravljanja v praksi prerasel predpise, ki so tako postali ovira za nadaljnji razvoj.

Nekatera stališča izvršnega sveta do vprašanj, ki so se pojavila v razpravi na seji republiškega zbora, kaže sklep, da namerava izvršni svet še letos obravnavati sistem delitve in gibanja osebnih dohodkov.

V mesecu septembru bo izvršni svet obravnaval vprašanja energetike, pri čemer bo reševal tudi vprašanje usmeritve na nove energetske vire.

Izvršni svet pripravlja tudi rešitev vprašanja usmeritve organske kemije v zvezi s problematiko EKK Velenje.

Izvršni svet je skupno z republiškim cestnim skladom osvojil tudi določena stališča glede izgradnje cest v SR Sloveniji in bo predlagal skupščini.

Potrebno bo rešiti vprašanje marž v trgovini, ki jih je treba sprostiti, razen za nekatere predmete, kar izvršni svet že proučuje, kakor tudi vprašanje nadaljnega razvoja kmetijstva, turizma in bančništva.

Izvršni svet že pripravlja ustrezno gradivo izrednega pomena glede vskladitve obstoječih predpisov z razvojem samoupravnih odnosov v naši družbi.

Republiški zbor se je strinjal s politiko izvršnega sveta, kot je bila nakazana v ekspezeju in v končnih izvajanjih predstavnika izvršnega sveta.

Med drugimi prav tako važnimi vprašanji je obravnaval republiški zbor nekatere probleme s področja socialnega zavarovanja delavcev in zdravstvenega zavarovanja kmetov, kar bo naše volilce gotovo zanimalo.

Med poslanci je posegel v razpravo tudi naš poslanec in predstavnik izvršnega odbora skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Nande Vode iz Komende.

Nekaj zanimivosti iz razprave: Uvodoma je v imenu izvršnega sveta podal njegov predstavnik stališča sveta do nekaterih problemov s področja socialnega zavarovanja delavcev in zdravstvenega zavarovanja kmetov. Poudaril je, da je potrebno ustanoviti posebno komisijo, ki bo proučila in obdelala celotno problematiko na tem področju in predložila skupščini predlog za rešitev tega vprašanja. Nato so dobili poslanci dodatno obrazložitev nekaterih vprašanj iz poročila o poslovanju socialnega zavarovanja v l. 1966.

Poslanci so v razpravi poudarili naslednje:

— da je potrebno na področju kmetijskega zavarovanja rešiti zlasti status kmeta in s tem v zvezi tudi vprašanje plačevanja prispevkov za zdravstveno zavarovanje. Zlasti pereč problem je vprašanje kmeta — delavca, ki je zdravstveno zavarovan na podlagi

delavskega zavarovanja, obenem pa tudi obdeluje zemljo;

— da bi bilo potrebno vprašanje kmečkega zavarovanja rešiti ne samo s pomočjo organizacije zdravstvenega zavarovanja in z določitvijo ožjega in širšega kroga zavezancev, temveč tudi s tem, da bi kmetom omogočili večji zaslužek. To je mogoče doseči tako, da bi nudili zasebnim kmetom možnosti, da se v čim večji meri specializirajo v svoji proizvodnji in dosežejo s tem čim ugodnejše proizvodne rezultate. S tem v zvezi bi bilo potrebno v večji meri kmete zaščititi, obenem pa proučiti vse oblike sodelovanja s kmetijskimi proizvajalci.

Po razpravi je republiški zbor sklenil, da ustanovi za proučitev na področju socialnega zavarovanja dve komisiji, akt o ustanovitvi pa bo republiški zbor sprejel na prvi prihodnji seji.

V nadaljevanju je republiški zbor obravnaval tudi predlog zakona o ustanovitvi republiškega zdravstvenega centra in ga brez razprave soglasno sprejel; imenoval je republiškega sekretarja za finance Rika Jermana in njegovo namestnico Dragico Deklevo, izvolil predsednike in sodnike vrhovnega sodišča SR Slovenije, višjega gospodarskega sodišča v Ljubljani, okrožnih gospodarskih sodišč v Celju, Kopru, Ljubljani in Mariboru ter okrožnih sodišč v Celju, Kopru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici in Novem mestu.

Soglasno je imenoval tudi svet za narodno obrambo SR Slovenije.

Po Informaciji skupščine in izvršnega sveta SR Slovenije. Uredništvo »Kamniškega občana«

V miru je možen napredek družbe

● NADALJEVANJE S 1. STR.
Povprečna letna rast zaposlenosti znaša 2,3 %, osebnih dohodkov 23,8 %, narodnega dohodka pa 18 odstotkov letno.

Teh nekaj števil nam prikazuje, da je stopnja rasti gospodarstva v zadnjih letih precejšnja, čeprav moramo tu upoštevati tudi inflacijo v tem času.

Kljub temu pa je prizadevanje delovnih organizacij in zaposlenih v delovnih organizacijah element, ki je pogojeval takšne gospodarske rezultate.

Skupščina občine Kamnik je sprejela močnejšo orientacijo k razvoju terciarnih dejavnosti (gostinstva, turizma in trgovine). Če pa želimo to doseči, potem so nujno potrebna večja vlaganja v izgradnjo cest, gostinskih objektov itd.

Skupščina je v letu 1967 investirala v gradnjo cest pri spodnji postaji 52.000.000 S din, za ureditev tovorišča 17.000.000 S din, (prispevalo železniško transportno podjetje Ljubljana), za asfaltiranje ceste skozi mesto 22.000.000 S din, za cesto do železnega mostu 5.000.000 S din, za cesto — 3 km — v Kamniško Bistrico do Dedkovega kamnoloma 85.000.000 S din in za širitev ceste do postaje žičnice 25.000.000 S din.

Gostinsko podjetje »Planinka« je adaptiralo stari zdravstveni dom, kjer bodo pridobili 32 ležišč,

22.000.000 S din, za ureditev prostorov za kavarno 12.000.000 S din.

V letu 1966 in 1967 smo za stanovanja prosvetnih delavcev, uprave in organov varnosti namenili 51.000.000 S dinarjev.

Preveč bi bilo naštevati vsa vlaganja v letu 1966 od zadnjega občinskega praznika in do leta 1967 v gospodarstvo in v nego gospodarstvo. Teh nekaj podatkov naj nam služi le za to, da celoviteje spoznamo svojo občino in njeno gospodarsko moč.

Se podatek, ki je pomemben: število prebivalcev naše občine, ki šteje 21.412 prebivalcev, se je od leta 1960 povečalo za 7,6 %.

Mesto samo je leta 1948 štelo 3.000 prebivalcev, 1966. leta pa 6.200 prebivalcev.

Mnogo problemov je še nerešenih, toda sčasoma, s prizadevanjem vseh gospodarskih organizacij, s prizadevanjem vseh občanov bomo vse rešili v prid nas vseh.

V sedanjem obdobju je poglavito, da ne zadene človeštva III. svetovna vojna ali kakršna koli druga katastrofa, kajti le v miru je možen napredek vsake družbe.

Vsem občanom občine Kamnika, vsem delovnim organizacijam in vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo k občinskemu prazniku in želimo obilo delovnih uspehov tudi v prihodnje!

Predsednik
občin. skupščine
Vinko Gobec

Občani, člani SZDL!

27. JULIJ — PRAZNIK OBČINE KAMNIK

bomo tudi letos počastili z manifestativnimi, kulturnimi, športnimi in zabavnimi prireditvami.

PROGRAM PRIREDITEV:

- 21. julija ob 16. uri — srečanje slovenskih izseljencev kamniško-domžalskega območja v Kamniški Bistrici;
- 22. julija ob 15. uri — otvoritev kulturnega doma v Šmarci, po programu zabava;
- 23. julija — otvoritev novega športnega igrišča pri osemletki Toma Brejca, športna tekmovanja (odbojka, tenis);
- 27. julija ob 17. uri — slavnostna seja občinske skupščine in občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij;
- 27. julija ob 18. uri — otvoritev razstave Planinarstvo na Veliki planini v prostorih nad Kavarnar v Kamniku;
- 29. julija ob 18. uri — otvoritev modernizirane ceste Kamnik—Moste pri železniški postaji Kamnik,
- 29. julija ob 19. uri — množično zborovanje s kulturnim programom in podelitvijo domicila kamniško-zasavskega odreda pred spomenikom revolucije v Kamniku;
- 29. julija ob 20. uri — tradicionalni miting na Titovem trgu;
- 30. julija — športna tekmovanja (nogomet, streljanje);
- 30. julija ob 9. uri — medobčinsko lovsko tekmovanje.

S svojo udeležbo na teh prireditvah dokazimo naše spoštovanje tradicij NOB. Občinska konferenca SZDL skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in občinsko skupščino čestita vsem občanom ob prazniku občine Kamnik in jim želi novih delovnih uspehov, ki naj pripomorejo k nadaljnjemu razvoju naše komune!

ODBOR ZA OSREDNJO PROSLAVO

- 1. Stane MOČNIK
- 2. Božo MATIČIČ
- 3. Franc PODBEVŠEK
- 5. Ivan KOZJEK
- 6. Srečo KRMAVNAR
- 7. Oskar GRZINČIČ

Sekretarjem osnovnih organizacij, članom občinskega komiteja in predsednikom komisij!

Na svoji seji, 19. junija 1967, je občinski komite razpravljaval o dosedanjih prizadevanjih pri uveljavljanju reorganizacije ZK v naši komuni.

Poudarili so, da moramo vsa prizadevanja ocenjevati predvsem po tem, kakšen je odnos komunistov do resolucije VIII. plenarne seje CK ZKS, kakšna so organizirana prizadevanja komunistov pri uveljavljanju stališč v družbenopolitični in idejni aktivnosti komunistov na neposrednih toriščih njihovega delovanja.

Kritizirali so zlasti tista vodstva osnovnih organizacij, ki vztrajajo pri stari praksi organiziranja komunistov in so odgovorna, da se komunisti niti v osnovni organizaciji ne sestajajo. Menili so, da nikakor ne moremo več ostajati zgolj na sestankih osnovnih organizacij, zlasti sedaj, ko so te organizacije po številu članstva številnejše. Smisel dela osnovnih organizacij — nekateri od teh preraščajo v krajevne organizacije ZK — je v formiranju enotnih stališč in v dogovarjanju za konkretno idejno-politično aktivnost v posameznih samoupravnih delovnih življenjskih in drugih sredinah, v SZDL, sindikatu in drugod glede najbolj aktualnih idejnopoličnih in družbenih vprašanj. Za kvalitetnejše in širše delovanje komunistov se moramo posluževati tudi drugih oblik dela raznih grup, komisij in podobno, kjer bodo lahko komunisti posamezna vprašanja kvalitetneje obravnavali in prišli do ustrežnejših zaključkov, pomembnih za neposredno aktivnost komunistov.

V krajevnih organizacijah ZK, zlasti pa na mestnem območju, bi morali v te aktivnosti vključiti vse komuniste ne glede na to, kateri osnovni organizaciji pripadajo.

Izredno pomembno je delovanje aktivov komunistov v tistih delovnih organizacijah, kjer ne delujejo osnovne organizacije ZK, zlasti v vprašanih uveljavljanja samoupravljanja, reformnih prizadevanj, dela sindikata in glede drugega.

Sklenili so, da je treba v najkrajšem času aktivizirati delo

vseh komisij, ki so bile formirane pri občinskem komiteju po zadnji občinski konferenci. Sestav in program dela je obč. komite poslal vsem osnovnim organizacijam s priporočilom, da predlagajo ustrezno razširitev komisij z najbolj aktivnimi in sposobnimi člani, ki bolj intenzivno delujejo na posameznih problematičnih področjih, oziroma kažejo za posamezna področja širše zanimanje.

Občinski komite do sedaj ni dobil ustreznih predlogov iz osnovnih organizacij in od ustreznih komisij. Občinski komite je sklenil, da naj na eni izmed prvih sej občinskega komiteja komisije poročajo o svojem dosedanem delu. V zvezi z delom komisij so še posebej poudarili stališče iz te reorganizacije in organizacijskih oblikah delovanja komunistov, da je dolžnost slehernega komuniste, da si po svojih možnostih organizirano in aktivno prizadeva za uresničevanje smotrov in politike ZKJ: »... v delovni skupnosti, v kateri dela, v družbenopolitičnem življenju občine, v kateri živi, in pri obravnavanju in urejanju vprašanj širšega družbenega pomena, v katerih se oblikujejo pogledi in stališča v ZK republike in v ZKJ.«

Na seji so sklenili, da je treba takoj pristopiti k delu za organiziranje konference ZK v občini in občinskega komiteja na osnovi izhodišč, kot so nakazana v tezah in predlagana za sklepe VIII. seje CK ZKS. V tem smislu mora komisija za reorganizacijo in razvoj pripraviti ustrezen predlog, organizacijska in kadrovska komisija pa na osnovi čim širšega sodelovanja s članstvom in vod-

stvi ZK ustrezne kadrovske predloge, kako bi lahko uveljavili sklepe s konference do konca oktobra. Pričakujejo tudi ustrezne predloge za vprašanja, ki bi jih obravnavali na konferenci.

Občinski komite je obravnaval tudi politično razpoloženje v zvezi z agresijo na arabske dežele in v zvezi z uveljavljanjem naših stališč in pogledov ter ukrepov. Ob ugotavljanju splošne podpore našim stališčem in ukrepom so poudarili potrebno budnost in interno politično aktivnost spričo pojavljajočih se napačnih pogledov in posameznih sovražnih parol. Sklenili so, da je potrebno takoj vsebinsko in kadrovsko okrepiti delo komisije pri občinskem komiteju za proučevanje mednarodnih problemov in problemov mednarodnega delavskega gibanja. Poleg zbora najširšega političnega aktiva v občini, na katerega so bili vabljeni vsi komunisti 23. junija 1967, ki je obravnaval mednarodno situacijo po agresiji na arabske dežele, je

treba razviti tudi ustrezno aktivnost v samih osnovnih organizacijah, kjer naj se sproti razčiščujejo vprašanja, ki so pomembna za široko aktivnost komunistov v tej situaciji v vseh sredinah, zlasti pa v SZDL in sindikatu.

Občinski komite tudi poziva vse komuniste, da se aktivno vključijo v zbiranje pomoči žrtvam agresije. Ta pomoč je potrebna prvič zato, da bi se ublažilo trpljenje žrtev agresije, in drugič, ker se bo z akcijo pomoči manifestirala podpora našim stališčem in prizadevanjem v aktivnem zavzemanju za politiko neuvrčenosti posebno takrat, kadar ta doživlja neposredne napade, vključujoč tudi agresivne napade proti nositeljem politike, za katero se je ZKJ in naša dežela vedno zavzemala. V občini so organizirali pri SZDL tudi odbor za pomoč, v katerem sodelujejo vsi predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Občinski komite ZKS
Kamnik

POZIV VSEM ČLANOM SZDL IN DRUGIH DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN VSEM OBČANOM ZA POMOČ ARABSKEMU LJUDSTVU

Člani občinske konference Socialistične zveze Kamnik, zbrani na seji 20. junija, so obravnavali mednarodno politično situacijo v zvezi z agresijo na Srednjem Vzhodu in ostro obsodili napad Izraela na arabske narode ter dali polno podporo akcijam družbenopolitičnih vodstev in Zveznega Izvršnega sveta glede na nastali položaj.

Tokrat smo spet pričeli brutalne manifestacije sile pri uveljavljanju politike imperialističnih sil v svetu. Izraelsko agresijo na arabske narode so začeli s ciljem, da prizadenejo udarec ne samo naprednim težnjam in interesom arabskih narodov, temveč tudi vsem naprednim silam v svetu. To je agresija proti politiki neuvrščanja, agresija proti politiki aktivne miroljubne koeksistence, napad na mir in napredek v svetu.

Zavedajoč se nevarnosti, ki jo prinaša s seboj kriza na Srednjem Vzhodu, občinska konferenca Socialistične zveze obsoja poskuse imperialistov, da s tako imenovanimi hladnimi vojnami zadajajo udarce naprednim gibanjem v novoosvojenih državah.

Občinska konferenca Socialistične zveze poziva vse delovne organizacije, krajevne skupnosti in občane, da v čim večji meri sodelujejo pri zbiranju materialne pomoči arabskim narodom za odpravo posledic agresije. Zavedati se moramo, da se danes bje bitka za mir in svobodo narodov na Srednjem Vzhodu in da z našim aktivnim prizadevanjem in zbiranjem pomoči arabskemu ljudstvu branimo hkrati tudi varnost in neodvisnost naše domovine.

Občinska konferenca SZDL je na seji imenovala koordinacijski odbor za pomoč žrtvam izraelske agresije.

Pri organizaciji zbiranja pomoči je treba upoštevati naslednje:

— pomoč arabskemu ljudstvu naj se zbira v obliki denarnih sredstev posameznikov in celotnih kolektivov, zbiranja krvi in zdravil, blagovnih nakazil gospodarskih organizacij itd.;

— v delovnih organizacijah naj skrb za to akcijo prevzamejo vodstva sindikalnih organizacij, na terenu ozir. v krajevnih skupnostih pa odbori krajevnih organizacij Socialistične zveze skupaj z krajevnimi odbori Rdečega križa;

— pri službi družbenega knjigovodstva — ekspozitura Kamnik — bo odprt poseben žiro račun za nakazovanje sredstev, ki bodo zbrana v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih.

Ime žiro računa je: Odbor za pomoč arabskim narodom.

O rezultatih akcij naj organizatorji v delovnih organizacijah in na terenu sproti obveščajo odbor za pomoč žrtvam izraelske agresije pri občinski konferenci SZDL pismeno ali telefonično na številko 83-315.

Sredi junija so se v Kamniški Bistrici srečali direktorji kamniških gospodarskih organizacij in se pogovorili o nekaterih vprašanjih v zvezi z združevanjem sredstev za skupne potrebe komune. Hkrati so se tudi poslovili od dosedanjega predsednika skupščine Franca Vdervola. Foto: F. S.

Za hitrejši razvoj turizma na Kamniškem

Občinska konferenca SZDL si je v svojem delovnem programu za letošnje leto zadala nalogo proučiti aktualna vprašanja nadaljnjega razvoja turizma v občini. Zato je svojo drugo razširjeno sejo posvetila temu pomembnemu gospodarskemu področju. Seje so se udeležili tudi predstavniki turističnih, gospodarskih in drugih organizacij, ki delujejo na področju trgovine, gostinstva in turizma. Po izredno živahni in plodni razpravi na podlagi predloženega gradiva (pregled investicij v turizmu zadnja tri leta, letošnje turistične in druge prireditve v občini, osnutek zaključkov) je občinska konferenca SZDL sprejela več konkretnih zaključkov, ki jih bo treba v interesu hitrejšega razvoja turizma v kamniški občini čimprej tudi uresničiti.

Iz gradiva in razprave povzemamo nekatere pomembne ugotovitve o položaju turističnega gospodarstva v naši občini.

Leta 1965 je narodni dohodek s področja trgovine in gostinstva v družbenem sektorju gospodarstva v SRS predstavljal 20,8 %. Po predvidevanjih srednjeročnega plana razvoja SRS pa se bo leta 1970 ta delež povečal na 21,4 %. V naši občini pa je lani delež trgovine in gostinstva znašal le 7 % v skupnem neto produktu družbenega sektorja gospodarstva. Ta podatek nam glede na naše pogoje za razvoj turističnih dejavnosti dovolj zgovorno pove, čemu bo treba v prihodnje nameniti naša prizadevanja.

Ni mogoče zanikati, da so bila v zadnjih letih v naši občini na pod-

in modernizacija več trgovskih lokalov obnova gostinskih lokalov, zlasti pa velja opozoriti tudi na prizadevanje za ureditev samega mesta (ureditev Malega gradu, zaščita ožjega središča mesta kot kulturno zgodovinske znamenitosti itd.).

Za povečanje prenočnih zmogljivosti je bila pomembna tudi odločitev skupščine o dodeljevanju turističnih kreditov zasebnikom za ureditev tujskih sob.

Od leta 1962 do letos so odobrili ta kredit 184 občanom, večinoma v znesku po 750.000 starih din. Doslej je pregledanih in kvalificiranih 83 sob s 168 ležišči, predvsem v mestu Kamnik. Vendar so te sobe še malo izkoriščene.

Lani se je število gostov zmanjšalo za 6 % v primerjavi z letom 1965, čeprav se je število nočitev povečalo za 4,5 %, kar je v glavnem posledica daljšega bivanja gostov v počitniških domovih na Veliki planini.

Od skupno 32 338 nočitev je do teklo lani skupno okrog 1 milijon 5 din turistične takse. Ta sredstva bi bila lahko še enkrat večja, če bi turistične organizacije, ki so jim ta sredstva namenjena, seznanile vse lastnike počitniških hišic v naselju na Veliki planini z odlokom o uredbi turistične takse na območju občine Kamnik. In ne samo to. Turistična društva in drugi činitelji bi morali poskrbeti za doslednejše upoštevanje odloka, kar bi bilo v večjo korist razvoju turizma.

Družbene organizacije, društva in kulturne institucije so v preteklem obdobju poskušale z organizacijo tu-

vode, da posvetijo večjo pozornost propagiranju kulturnih, zgodovinskih in drugih znamenitosti in ustvarijo pogoje za njihov dostop širši javnosti. Tudi občinska skupščina v novem sestavu je na svoji drugi seji sprejela pomemben sklep za najetje kredita za gradnjo cest v znesku 85 milijonov 5 din za gradnjo ceste v Kamniško Bistrico. Pri tem velja opozoriti tudi na odloke o urbanistični ureditvi mesta ozir. o zaščiti ožjega mestnega območja, o ureditvi Velike planine in na davčno politiko do zasebnih gostincev, ki v zadnjem letu dokaj spodbudno vpliva na razvoj gostinske dejavnosti, itd. Skratka, treba je priznati, da je najvišji samoupravni organ v občini precej storil za

ureditev posameznih perečih problemov in odprtih vprašanj na področju gostinstva, turizma in trgovine.

Letošnje mednarodno leto turizma je zelo primerno, da začnemo trajnejšo in načrtno akcijo za razvoj turizma v občini. S tem v zvezi čakajo vse gospodarske in družbene dejavnike v občini precejšnje naloge, ki jih lahko opredelimo na eni strani med kratkoročne, ki jih je treba opraviti čimprej, in dolgoročne, ki bi morale biti začrtane z dolgoročnim načrtom razvoja turizma na Kamniškem.

Občinska konferenca SZDL je najvažnejše naloge na področju turizma strnila v zaključke, ki jih objavljamo posebej. F. S.

Zaključki seje občinske konference SZDL o turizmu

Občinska konferenca Socialistične zveze je na svoji razširjeni seji o razvoju turizma, gostinstva in trgovine v občini sprejela naslednje zaključke:

1. Turizem je za gospodarstvo kamniške občine v perspektivi izredno pomembna gospodarska panoga, katere možnosti doslej nismo dovolj izkoristili. Zato si je treba v prihodnje bolj prizadevati, da bi tudi v turizmu dosegli najboljše ekonomske rezultate. Turizem je kompleksna gospodarska dejavnost, v kateri morajo sodelovati tako vse gospodarske kot negospodarske organizacije in vsi občani. To sodelovanje pa pri nas še vedno zaostaja za potrebami razvijajočega se turizma. Zato občinska konferenca socialistične zveze priporoča, naj se vsi družbeni dejavniki od občinske skupščine do samoupravnih organov v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih ter občani zavzamejo za čim tesnejše sodelovanje in vsklajevanje prizadevanj na področju razvoja turizma v občini, kajti le z vsklajeno akcijo bomo dosegli večje uspehe.

2. Vsi družbeni dejavniki v komunih, predvsem pa občinska skupščina, naj v prihodnje vložijo več naporov za oblikovanje perspektivnega načrta razvoja turizma na Kamniškem. Pomanjkanje srednjeročnega načrta vpliva na to, da se razpoložljiva sredstva na tem področju premalo načrtno in preveč razdrobljeno vlagajo in da se delovne organizacije in druge institucije, ki združujejo sredstva, težje odločajo za skupno vlaganje v posamezna področja turistične dejavnosti. Za izdelavo dolgoročnega programa razvoja turizma bo poleg lastnih sil treba pridobiti tudi pristojne znanstvene institucije in upoštevati že doslej izoblikovane koncepte in smernice za razvoj turizma v občini.

3. Na področju vlaganj v turizem, gostinstvo in trgovino bo treba v prihodnje še bolj podpirati prizadevanja, da omogočimo investiranje v te objekte na območju naše občine tudi gospodarskim organizacijam izven komun in celo izven republike. V tem pogledu bo treba še odločnejše premagovati zapiranje v občinske meje.

Konferenca ugotavlja, da je treba v Kamniku posvetiti večjo pozornost razširitvi prenočitvenih zmogljivosti. Vendar je treba pred odločitvijo o morebitni gradnji hotela napraviti temeljite ekonomske analize o rentabilnosti take investicije glede na to, da je v Kamniku že nekaj objektov, ki niso najboljše izkoriščeni.

4. Konferenca priporoča občinski skupščini, naj v prihodnje še bolj spodbuja turistično dejavnost s prilagojeno in ustaljeno davčno politiko do zasebnega gostinstva in obrti, z določanjem namembnosti lokalov in lokacij za turistične namene itd.

Podpirati je treba nadaljnjo razširitev mreže družbenih in zasebnih gostišč, zlasti pa si prizadevati za zgotovitev ustreznih sredstev za urejanje in vzdrževanje lokalnih cest, za ureditev naselij in za drugo komunalno službo.

5. V mednarodnem letu turizma je še posebej pomembno, da družbene organizacije, društva, gospodarske organizacije, krajevne skupnosti in drugi činitelji čim bolj koordinirano sodelujejo pri pripravi in izvedbi programa prireditve, programa urejanja mesta, naselij in tako dalje. V ta namen bo izvršni odbor občinske konference SZDL imenoval poseben koordinacijski odbor, ki bo spremljal in usklajeval akcije v okviru mednarodnega leta turizma v naši občini. Dosledneje je treba izpolnjevati predpise o ureditvi in čiščenju mesta in naselij; zaostri je treba odnos do tistih, ki teh prizadevanj ne bi spoštovali.

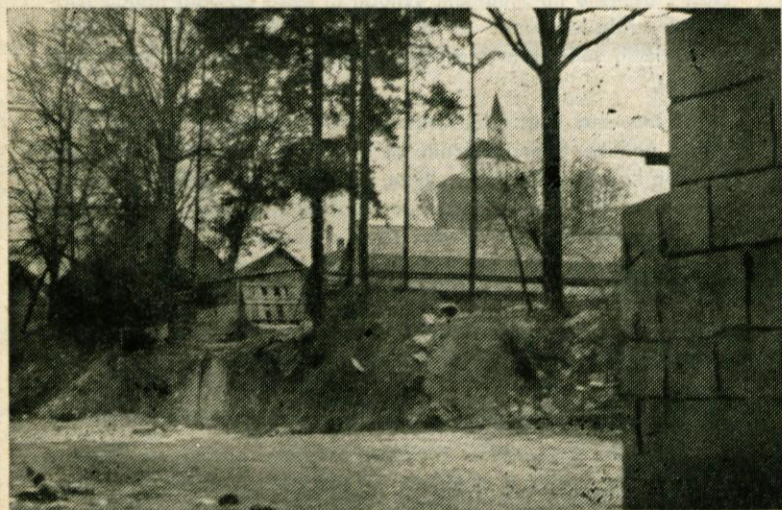
6. Gostinske, trgovske, servisne in druge delovne organizacije, delujoče na področju turizma, naj izboljšajo in povečajo izbiro in kvaliteto storitev, izkoriščanje zmogljivosti, predvsem pa naj si prizadevajo odpraviti dosedanje pomanjkljivosti.

7. Izredno pomembna je skrb za hitrejši razvoj turistične propagande, ki v zadnjih letih precej zaostaja. Poleg tega, da bi turistične in gostinske in druge organizacije okrepile svojo lastno propagandno dejavnost, naj s svojimi sredstvi bolj podprejo lokalno turistično propagando in informativno službo ter razne turistične propagandne prireditve. Občinska skupščina naj prouči predlog o ustanovitvi sklada za turistično propagando v občini. Odbor za pripravo turističnega prospekta, ki ga je imenovala občinska skupščina, naj poživijo svoje delo.

Večjo skrb je treba posvetiti tudi organizaciji turistično informativne in recepcijske službe v Kamniku.

7. Kulturne in druge institucije skupno s turističnimi društvi naj poskrbijo, da bo čimprej na razpolago pregled kulturnih, zgodovinskih in drugih spomenikov in znamenitosti na Kamniškem. Tudi kamniški muzej je treba čimprej odpreti javnosti. Večjo pozornost je treba posvetiti medobčinskemu in medmestnemu sodelovanju na področju turizma tudi z občinami in mesti zunaj naše republike.

8. Krajevne organizacije SZDL naj zlasti v letošnjem letu posvetijo večjo pozornost aktualnim vprašanjem v zvezi z razvojem turizma. V večji meri naj organizirajo akcije in razgovore, ki bodo v občanin vzbudili zavzetost in zavest, da je tudi od uspešnega razvoja turizma v prihodnje odvisna gospodarska moč in s tem tudi splošen razvoj naše komun.

ročju turizma, trgovine in gostinstva vložena precejšnja sredstva. Od leta 1963 do vključno 1966 smo investirali v ta področja preko 1,5 milijarde 5 din, in sicer v turistične objekte in naprave na Veliki planini 877 milijonov, v gostinske objekte 207 milijonov, za ceste 329 milijonov in v trgovine 145 milijonov 5 din. To je glede na celotne investicije v gospodarstvu v tem času gotovo velik delež, ki presega republiško povprečje. Od leta 1961 do 1965 je bilo namreč od vseh investicij na področju gospodarstva v SRS vloženi v promet 17,5 %, v trgovino 6,7 % ter za gostinstvo in turizem 4,2 %, skupaj pa torej 28,4 %, medtem, ko naj bi po srednjeročnem planu delež teh vlaganj do leta 1970 znašal 18,6 % promet 10,6 %, trgovina 5,3 % ter gostinstvo in turizem 1,9 %. Med pomembnejšimi objekti, ki smo jih zgradili na območju naše občine v zadnjih treh letih so nihalna žičnica in sedežnica na Veliki planini, hotel »Šimnovec«, gostišče na Zelenem robu, okrog 60 počitniških hišic na Veliki planini, modernizacija ceste Kamnik-Moste, Stahovica-Črna, Stahovica-Kamniška Bistrica, izgradnja

rističnih, kulturnih in zabavnih prireditvev dati turističnemu življenju na Kamniškem določen zunanji izraz. Pričakovati je, da bodo k temu precej prispevale prireditve, kot so pastirski praznik na Veliki planini, dan narodne noše v Kamniku, koncerti pevskih zborov, razni folklorni nastopi, etnografske in umetniške razstave, zabavne prireditve itd.

V zvezi z dosedanjimi rezultati na področju turističnega gospodarstva v občini je treba opozoriti tudi na prizadevanje občinske skupščine, ki je s tem v zvezi sprejela več konkretnih sklepov. V letošnjem aprilu je na svoji seji obravnavala aktualne naloge v zvezi z mednarodnim letom turizma in pozvala vse gospodarske in druge organizacije v občini, da po svojih možnostih aktivno sodelujejo pri izvajanju posameznih akcij ob pospeševanju turistične dejavnosti. Obravnavala je tudi nekatere konkretne ukrepe za ureditev in rekonstrukcijo cestnih odsekov, ki so pomembnejši za turistični promet. Imenovala je poseben odbor za pripravo prospekta kamniškega turističnega območja in pozvala vse kulturne in prosvetne organizacije in za-

Ob 20-letnici dela za prizadeto mladino

Prisrčna proslava v Zavodu za rehabilit. invalidne mladine

V soboto, 24. junija, je bila v Zavodu za rehabilitacijo invalidne mladine prisrčna slovesnost ob proslavi 20-letnice zavoda. Udeležili so se je tudi številni odlični gosti iz Ljubljane, kot zastopniki prosvete, zdravstva in socialnega varstva ter predsednik stalne konference invalidnih oseb Slovenije in zvezni poslanec Silvo Hrast.

V lepo okrašeni dvorani je predsednik delovne skupnosti zavoda Franc Antonin s pozdravom udeležencem začel proslavo, slavnostni govor pa je imel direktor zavoda Srečko Rot. V zgoščenih izjavah je podal zgodovino 20-letnega trdega in vztrajnega dela ter nenehnega premagovanja težav. Pred vojno nismo imeli takega zavoda, ki bi omogočal osnovnošolsko in poklicno izobrazbo invalidni mladini, zato je kamniški zavod pionir na tem področju. Iz govora direktorja Rota navajamo nekaj podatkov, ki zgovorno pričajo o velikem delu, ki ga je zavod opravil v 20 letih svojega obstoja, da pomaga mlademu prizadetemu človeku do samostojnega življenja in dela. Ob jubileju lahko ugotovimo, da zavod ob sedanjem konceptu usposabljanja in vsebini dela izpolnjuje naloge, ki mu jih nalaga naša družbena skupnost.

Potreba po ustanovitvi zavoda za usposabljanje invalidne mladine se je pokazala že takoj po osvoboditvi zaradi velikega števila otrok, ki so postali invalidi zaradi poškodb z eksplozivom. Zato je takratno Ministrstvo za socialno skrbstvo leta 1947 ustanovilo Dom invalidne mladine v Kamniku, katerega naloga je bila, da telesno prizadeti mladini do 18. leta starosti nudi določene oblike usposabljanja, predvsem zdravstveno nego, protetiko in osnovno šolanje. Novo ustanovljeni zavod je imel prostora le za 70 mladih invalidov, kar je bilo odločno premalo. Zato je bil leta 1951 ustanovljen nov zavod za predšolsko invalidno mladino na Vranskem, ki se je kasneje preselil v Staro

usposabljanja oziroma kompleksno usposabljanje.

To ni bila majhna naloga, če upoštevamo pri tem neprimerne prostore, pomanjkanje kadrov, nezaželenost zavoda v Kamniku itd. Toda zavest delavcev zavoda, da izvajajo eno najbolj humanih nalog socialističnega družbenega sistema, je premagala vse ovire. Ze v šolskem letu 1954/55 je imel zavod izdelan jasen načrt splošnega usposabljanja telesno prizadete mladine, ki obsega: oskrbovanje, zdravstveno nego, zdravljenje, vzgojo, osnovno šolanje, poklicno usmerjanje, poklicno in delovno usposabljanje ter zaposlovanje. Skladno s tem je zavod takoj sprejel vse potrebne oblike dela, tako da so že v naslednjem šolskem letu zapuščali zavod v celoti usposobljeni mladi invalidi. V zavodu so ustanovili popolno osnovno šolo, poklicno šolo, sodobno fizioterapijo itd. Z uvajanjem novih oblik dela je skrbel zavod tudi s posebnimi tečaji za specialno dopolnilno strokovno izobraževanje kadrov za delo s telesno prizadeto mladino. Pri tem je zavodu močno pomagala Ortopedska klinika v Ljubljani.

Izpopolnitev in razširitev osnovnih dejavnosti usposabljanja v starem zavodu je porajala vse večja nasprotja in probleme na vseh področjih dela zavoda. Vse večja skrb in interes družbe za rehabilitacijo prizadetih, posebno mladine, poglobljene analize o stanju in problematiki usposabljanja, izpopolnjena evidenca in statistika o številu in kategorijah prizadete mladine in ne nazadnje ekonomska utemeljitev usposabljanja, je tudi našemu zavodu nakazala

ganov, predvsem pa Zavoda za socialno zavarovanje in Sklada za šolstvo, pričel graditi nov zavod, ki je bil dograjen leta 1964.

Ze med gradnjo novega zavoda so bili izvedeni vsi ukrepi za delo pod novimi pogoji. Izdelana je bila organizacija dela, razširjene osnovne dejavnosti, nameščeni novi strokovni kadri ter sprejeti novi gojenci. Z otvoritvijo novega zavoda novembra 1964 se je uresničila dolgoletna želja delavcev zavoda in mnogih mladih invalidov, ki dotlej niso imeli možnosti usposabljanja. Sedanji zavod sprejema na usposabljanje duševno normalno telesno prizadeto mladino od 6. do 18. leta staro-

trdno vero, da bodo tudi v bodoče s še uspešnejšim delom dosegali še lepše rezultate. Zahvalil se je tudi vsem občinskim in republiškim forumom in posameznim zunanjim javnim delavcem, ki so zavodu pomagali pri dosežanju delu.

Govoril je tudi zvezni poslanec Silvo Hrast, ki je izrekel direktorju zavoda Srečku Rotu in vsem delavcem zavoda toplo zahvalo za uspehe pri delu z invalidno mladino. Med drugim je izrekel tudi naslednje misli:

V teh dneh poteka dvajset let ustanovitve Zavoda za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku. Ob tem jubileju je lahko

Učenke šiviljske poklicne šole pri praktičnem pouku

sti na predlog komisij za kategorizacijo. Oskrbne stroške plačujejo komunalni zavodi za socialno zavarovanje ali občinske skupščine s prispevkom staršev.

Za izvajanje vseh oblik usposabljanja ima zavod:

— dom — internat za 190 gojencev z letnim in zimskim bazenom ter igrišči;

— fizioterapijo z oddelki za terapevtsko gimnastiko, hidro in elektroterapijo;

— delovno terapijo;

— popolno osnovno šolo s predšolskim oddelkom;

— poklicno šolo za urarje, šivilje, krojače, elektromehanike, radiomehanike in vrtnarje;

— gojenci imajo tudi možnost nadaljnega šolanja na gimnaziji.

Vsi gojenci imajo vse pogoje, da se udeležujejo v družbeno političnih organizacijah, športu, LT, šahu, glasbi ter v mnogih drugih svobodnih aktivnostih.

V zavodu je zaposlenih 105 delavcev, od tega 33 pedagoških in 23 zdravstvenih delavcev.

Od ustanovitve do danes je bilo na usposabljanju v zavodu 840 telesno prizadetih otrok. Od teh jih je zavod zapustilo 656, od katerih se je večina delno ali v celoti usposobila. Od leta 1954 dalje, ko je zavod pričel s kompleksnim usposabljanjem, se je na poklicni šoli usposobilo v oblačilni stroki 64, kovinski stroki 27, elektro stroki 35, vrtnarstvu 11, lesni stroki 2 in priučilo za različna dela 40, skupno 179 gojencev. Večina teh gojencev se je zaposlila v delovnih organizacijah, v lastnih delavnicah ali pod posebnimi pogoji. Od leta 1964 dalje zapusti zavod vsako leto 15 do 30 v celoti usposobljenih mladih invalidov.

Na koncu se je direktor zahvalil vsem delavcem zavoda za uspešno in požrtvovalno delo s

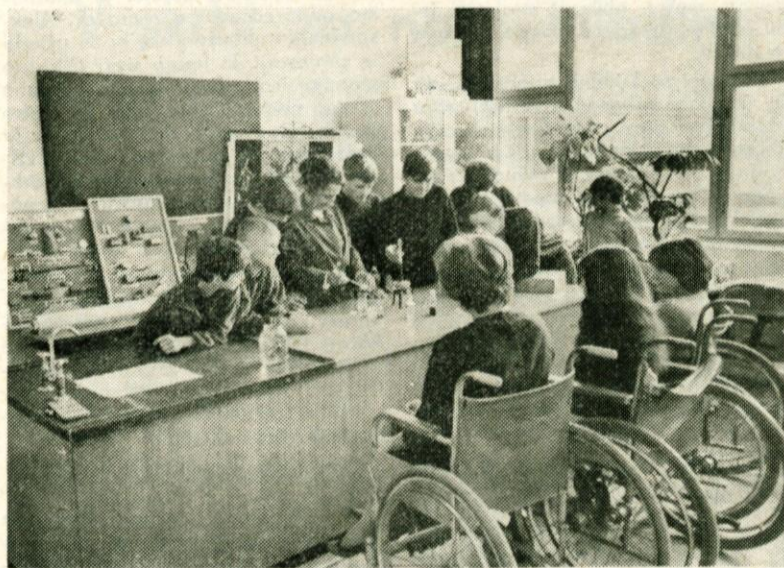
kolektiv ponosen, saj je na doslej prehojeni poti uspešno premagal mnoge težave. Na zavod za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku pa je ponosna vsa naša socialistična družba, predvsem pa so ponosni oskrbovanci, ki so v teku 20 let v tem zavodu dobili potrebno vzgojo, splošno znanje in strokovno usposobljenost, da so se mogli uspešno vključiti v normalno delo in življenje.

V imenu stalne konference za rehabilitacijo invalidnih oseb v Sloveniji ter vseh, ki v stalni konferenci aktivno delujejo, se pridružujem čestitkam vse naše javnosti ob tem pomembnem jubileju.

Kot vsa področja v našem družbenem razvoju je tudi varstvo invalidov in posebej še invalidne mladine v različnih fazah moralo premagati številne težave. Dejstvo, da je zavod včasih tudi z največjimi naporji uspešno prehodil svojo 20-letno pot, je dokaz, da nam je s takšnimi nalogami v slovenskem pa tudi jugoslovanskem merilu neizogibno potreben. Pogoj za dosežanje uspehe je nedvomno prizadevnost kolektiva prosvetnih, zdravstvenih in socialnih delavcev zavoda, vsekakor pa tudi družbena skrb za razvoj varstva invalidnih otrok.

Zaradi vse večjih potreb in zaradi neprimernih delovnih pogojev v prejšnjih prostorih je v letu 1964 zrasel sedanji zavod. Kolektiv v nove in sodobne prostore ni prenesel le prejšnje požrtvovalnosti v svojem delu, temveč tudi novo organizacijo internega življenja v zavodu, kar je vse pripeljalo k temu, da je danes lahko vzgled vsem rehabilitacijam ne le v Sloveniji in Jugoslaviji, temveč tudi izven naših meja. To priznanje ima podlago v številnih

● NADALJEVANJE NA 6. STR.

Učenci osnovne šole pri kemiji

goro, v Kamniku pa so ostali šooloobvezni otroci.

Od ustanovitve zavoda do leta 1952 se je struktura gojencev glede na vzroke prizadetosti bistveno spremenila. Zavod je sprejemal vedno več otrok, ki so postali invalidni zaradi prebolelih bolezni, prirojjenih deformacij itd. Ta spremenjena struktura je narekovala zavodu uvajanje novih oblik

smer razvoja. Izredno visok letni prirastek telesno prizadete mladine v naši republici, ki znaša 300 do 400 prizadetih otrok, je narekoval zvišanje obstoječih kapacitet, kajti dotedanja ustanova s kapaciteto 80 gojencev je bila zasedena s 120 gojenci, in ni mogla sprejeti niti najnujnejših novih primerov. Zato je zavod s pomočjo dotacij raznih republiških or-

O štipendijah in posojilih za izobraževanje

Republiški in prosvetno-kulturni zbor SR Slovenije sta proti koncu junija po obravnavi sprejela predlog zakona o štipendijah in posojilih za izobraževanje.

Objavljamo kratke značilnosti tega zakona, ki jih je poudarila obravnavna prosvetno-kulturnega zbora, in predlog zakona z namenom, da se z njim seznanijo tako koristniki kot tudi dajalci štipendij in posojil za izobraževanje.

Predstavniki izvršnega sveta Tomo Martelanc, republiški sekretar za

prosveto in kulturo, je predlog zakona o štipendijah in posojilih za izobraževanje ustno obrazložil, poročevalec stalnega odbora pa je zbor obvestil o tem, v kakšnem besedilu je bil predlog zakona sprejet na seji republiškega zbora.

Predlog zakona odloča splošna načela, na katerih temelji sistem materialne pomoči za izobraževanje; to področje je bilo pravno neurejeno, odkar je prenehal veljati temeljni zakon o štipendijah. Predlog zakona, ki izhaja iz načela, da predstavljajo

štipendije in posojila za šolanje enoten sistem materialne pomoči študentom in učencem, urejuje medsebojne odnose med dajalci in koristniki štipendij ter posojil za izobraževanje, določa javni razpis za dodeljevanje štipendij in posojil ter daje pravicu tudi pravico do pritožbe. To omogoča vpliv javnosti na pravično in smotrno podeljevanje štipendij in posojil ter preprečuje samovoljno gmotno izkoriščanje in nesmotrno porabo sredstev.

V razpravi so opozorili, da odstotek štipendistov pada in znaša letno 25 %, kar vpliva na regionalni in tudi socialni sestav študentov. Vprašanju, ki ima širši družbeni pomen, je potrebno v prihodnje posvetiti vso pozornost.

Zbor je predlog zakona o štipendijah in posojilih za izobraževanje sprejel soglasno v istem besedilu, kot ga je izglasoval republiški zbor.

ZAKON O ŠTIPENDIJAH IN POSOJILIH ZA IZOBRAŽEVANJE JE BIL OBJAVLJEN 30. VI. 1967 V URADNEM LISTU SRS št. 26.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli

Kulturno-prosvetni zbor SR Slovenije je na svoji seji dne 27. junija 1967 po glasovanju o amandmajih glasoval tudi o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli in ga sprejel v drugačnem besedilu, kot ga je sprejel na seji republiški zbor.

Kot predstavnik izvršnega sveta je zakonski predlog obrazložil namestnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo Boris Lipužič.

Predlog zakona skladno s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih ureja nekatera specifična vprašanja delovnih razmerij prosvetnih delavcev v osnovni šoli, kot so razpis in izvedba prostih delovnih mest, učna in delovna obveznost učiteljev, dopust prosvetnih delavcev, prepoved opravljanja dela na določenem delovnem mestu, obvezni strokovni izpit, stalno strokovno izpopolnjevanje in drugo.

Poslanci so kritično pripomnili, da je predlog zakona republiški zbor obravnaval pred prosvetno-kulturnim zborom, ter priporočili, naj bi v prihodnje pri obravnavi važnejših zakonskih predlogov s področja prosvete, kulture in znanosti v večji meri upoštevali ustrezna določila poslovnika prosvetno-kulturnega zbora.

V razpravi je sodelovalo 12 poslancev, Tomo Martelanc, republiški sekretar za prosveto in kulturo, Boris Lipužič, namestnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo in Boris Kocjančič, predsednik zakonodajno-pravne komisije.

V obširni razpravi so se poslanci zadržali predvsem pri tistih določenih zakonskih predlogih, ki urejajo učne in delovne obveznosti ravnateljev in njihovih pomočnikov ter zahteve glede strokovne in pedagoške usposobljenosti učiteljev za razredni in predmetni pouk.

Več poslancev se je izreklo proti določili, po katerem je učna obveznost učiteljev za razredni pouk za dve uri višja od učne obveznosti učiteljev za predmetni pouk, ki znaša 22 ur. **Zavzeli so se za enotno 22-urno učno obveznost vseh učiteljev na osnovni šoli.** Zbor je **ustrezen amandma sprejel z večino glasov**; odbor za proučevanje zakonskih in drugih predlogov se zanj ni zavzel,

zavrnila sta ga tudi predstavnika predlagatelja in zakonodajno-pravne komisije.

Izhajajoč iz načela, da mora postati ravnatelj predvsem pedagoški vodja šole, so bila izražena različna mišljenja o tem, kdo naj mu določi učno obveznost (republiški sekretar za prosveto in kulturo, pristojni organ občinske skupščine, temeljna izobraževalna skupnost). Ker zaradi različne organizacije dela v šolah in tudi zaradi različne izobraževalne strukture ravnateljev ni mogoče njihove učne obveznosti urejati enotno, je zbor sklenil priporočiti republiški izobraževalni skupnosti, naj v osnovnih merilih za financiranje osnovne dejavnosti vzgojno izobraževalnih zavodov upošteva željo po čim enotnejšem urejanju učne obveznosti ravnateljev osnovnih šol. Ob obravnavi ustreznosti 39. člena zakona o osnovni šoli pa bo zbor to vprašanje ponovno temeljito proučil. Poslanci, ki so predlagali amandmaje k temu določili zakonskega predloga (63 f člen), so se strinjali z mnenjem zbora ter amandmaje umaknili.

Eden izmed poslancev je predlagal, naj ima svet v osnovni šoli v okviru organizacije šolskega dela možnost, da poveča ali zmanjša učno obveznost za največ dve uri tedensko posameznim učiteljem tudi za razredni in ne samo za predmetni pouk. Odbor za proučevanje zakonskih in drugih predlogov se je z amandmajem strinjal, nakar ga je zbor z večino glasov sprejel. Predstavnika predlagatelja in zakonodajno-pravne komisije z amandmajem nista soglašala.

Poslanci so se strinjali s tistimi določili zakonskega predloga, ki **zastruje zahteve glede strokovne izobrazbe učiteljev, njihovih strokovnih izpitov ter obveznega dopolnilnega izobraževanja.** Ker pa nestrokovni pouk v osnovnih šolah v veliki meri onemogoča uspešno nadaljnje izobraževanje učencev v srednjih šolah, se je zbor zavzel za nadaljnjo poostreitev zahtev glede strokovne izobrazbe učiteljev. Sprejel je amandma podpredsednice zbora dr. Aleksander Kornhauser, naj bi se učitelji in profesorji, ki imajo sicer ustrezno stopnjo izobrazbe, ne pa ustrezne stroke, pridobili zahtevano strokovno izobrazbo v petih letih, učitelji, ki brez ustrezne izobrazbe učijo v višjih razredih osnovne šole, pa morajo v prvih treh letih opraviti vsaj polovico študijskih obveznosti na pedagoški akademiji.

Zbor je sprejel tudi amandma redakcijskega značaja k členu, po katerem naj se za besedo »predmet« vstavi besedilo »ali skupine učnih predmetov« (k 63. c čl.). Z amandmajem sta se strinjala tudi predstavnika zakonodajno-pravne komisije in izvršnega sveta.

Vse druge amandmaje je zbor zavrnil.

Po glasovanju o amandmajih je zbor glasoval o predlogu zakona v celoti in ga sprejel v drugačnem besedilu, kot ga je sprejel na svoji seji republiški zbor.

S tem prispevkom obveščamo naše bralce o nekaterih dejavnostih s seje prosvetno-kulturnega zbora SR Slovenije, ki jih prinašajo Informacije skupščine SRS in Izvršnega sveta, nameravamo pa v bodoče obveščati naše volilce prav tako o dejavnostih drugih zborov republiške skupščine.

Povzetek po Informaciji skupščine in izvršnega sveta SR Slovenije — Vinko Dobnikar, poslanec prosvetno kulturnega zbora.

Ob 20-letnici dela za prizadeto mladino

● NADALJEVANJE S 5. STR.

mnenjih eminentnih strokovnjakov v rehabilitaciji pri nas in v svetu, ki so imeli priložnost obiskati zavod in se seznaniti z vsebino njegovega dela. Naša stalna konferenca za rehabilitacijo invalidnih oseb v Sloveniji je že ob svoji ustanovitvi pravilno ocenila mesto in vlogo tega zavoda v sistemu usposabljanja invalidnih oseb v naši republici. Zaradi tega je podpirala vse napore zavodovega kolektiva za dograditev, sodobno opremo in vzpostavitev najprimernejših odnosov v delu in življenju zavoda.

Prav ob tem jubileju moram poudariti, da so na področju rehabilitacije invalidnih oseb v Sloveniji še številne nerešene naloge, ki jih bo v prihodnosti z združenimi naporimi vseh prizadetih upravnih, strokovnih in družbenih činiteljev treba hitreje reševati. Eden največjih problemov je prav gotovo rehabilitacija invalidne mladine. Po dolгих letih smo dosegli, da imajo vsi otroci pravico do rehabilitacije, kar je pomemben uspeh v naših skupnih prizadevanjih.

Skupščina SR Slovenije in njen socialno-zdravstveni zbor sta že doslej posvečala mnogo pozornosti vprašanju rehabilitacije. Stalna konferenca za rehabilitacijo si bo morala tudi v prihodnje prizadevati, da bo temu zboru posredovala ustrezno gradivo in predloge za rešitev številnih vprašanj, ki zadevajo rehabilitacijo mladine, mentalno nerazvitost in druge.

V mesecu septembru bo na razširjeni seji predsedstva stalne konference izvoljeno novo vodstvo, ki bo moralo pripraviti dolgoročni program razvoja rehabilitacije v naši republici.

Že dosedanji sestav organov stalne konference je programiral rešitev vprašanj, ki sem jih omenil, obenem pa nakazal nekatere oblike rešitev. Organi stalne konference v novem sistemu bodo morali te rešitve z vsemi prizadetimi faktorji dokončno oblikovati in si prizadevati, da jih bodo sprejeli naši najvišji predstavniški organi.

Zavod za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku je kot najvzornejša institucija nedvomno tudi najbolj poklicana, da s svojimi kadri, organizacijskimi in strokovnimi izkušnjami aktivno sodeluje pri razvoju rehabilitacije zlasti invalidne mladine.

Prispevek zavoda v Kamniku za razvoj rehabilitacije v Sloveniji je že v preteklosti mnogo pomemben, saj so njegove izkušnje bile za druge institucije izhodišnega

pomena. Zato upravičeno pričakujemo, da bo tudi v prihodnosti pozitivno vplival na delo rehabilitacijskih institucij širom po naši domovini.

Vsem delavcem zavoda se v imenu stalne konference za rehabilitacijo invalidnih oseb v Sloveniji zahvaljujem za vse napore pri dosedanjem delu in za vsa prizadevanja ter entuziazem, ki je prevéval njihovo delo v preteklosti. Ob tej priliki naj velja **posebno priznanje direktorju zavoda tov. Srečku Rotu**, ki je vso svojo dosedanjo aktivnost in ustvarjalnost posvetil razvoju in delu zavoda in splošnim koristim vzgoje, šolanja in usposabljanja prizadete mladine v Sloveniji.

Direktor Zavoda, Srečko Rot

Ob jubilejni proslavi je svet zavoda izrekel tudi priznanje in podelil spominske knjižne nagrade nekaterim delavcem in vzgojiteljem zavoda, saj jih je mnogo, ki delajo v zavodu že od vsega začetka. V imenu gojencev je izrekla priznanje in zahvalo direktorju Rotu ena od gojenk. Gojenci, oblečeni v pisane narodne noše, so pod vodstvom svojih učiteljev izvajali pisan program recitacij, pevskih in odrskih prizorov in bili deležni prisrčnega odobravanja.

Po proslavi so gostje obiskali šolske prostore, kjer so gojenci uredili razstavo svojih izdelkov; grafikoni pa so predstavljali statistični prerez 20-letnega dela zavoda.

Zavodu za rehabilitacijo invalidne mladine veljajo ob 20-letnici tudi naše iskrene želje še za nadaljnje uspešno delo!

»Samoupravljanje« v otroškem vrtcu Antona Medveda

Večkrat slišimo pripombe: samoupravljanje v velikih kolektivih je težko uveljaviti, ker je težko aktivno v delo vključiti vse člane ali vsaj večino članov. Toda v Kamniku želimo obdržati ravno nasprotno. Kolektiv, ki šteje le 17 članov, se ne more in ne more znebiti administrativnega načina upravljanja. V mislih imam otroški vrtec Antona Medveda v Kamniku.

Iz Kamniških šol

Ob koncu šolskega leta je bilo na kamniški gimnaziji 208 dijakov. Od teh jih je uspešno dovršilo razred 149, popravne izpite jih ima 37, razred pa bo ponavljalo 22 dijakov. Zaključni izpit je opravljalo 24 dijakov. Od teh je bilo 19 uspešnih, 4 pa imajo popravne izpite.

V novem šolskem letu se je vpisalo v gimnazijo 227 dijakov, kar je do zdaj največje število. Za sprejemni izpit v prvi razred se je prijavilo 72 kandidatov, izpit pa jih je uspešno opravilo 63.

Na gimnaziji Kamnik bo pričel pouka v šolskem letu 1967/68 v ponedeljek, 4. septembra ob 8. uri. Dijaki se bodo tega dne ob napovedani uri zbrali v avli tretjega nadstropja in nato po kratki uvodni svečanosti zavzeli prostore v novih razredih.

Seveda bodo nekateri dijaki morali še prej opraviti popravne, zaključne in razredne izpite, ki bodo v času od 29. do 31. avgusta. Najprej bo 29. avgusta ob 9. uri pričetek pismenega dela vseh izpizov. Naslednji dan, 30. avgusta, pa bodo ob 8. uri še nekateri pismeni in ustni popravni izpiti. Zaključni in drugi ustni izpiti bodo 31. avgusta ob 8. uri. Prijave za vse izpite bodo morali kandidati oddati najkasneje do 26. avgusta.

Na šoli »Fran Albreht« je bilo ob koncu šolskega leta 823 učenc

Najprej spregovore nekateri dokumenti: 5. novembra 1966 je občinski odbor SZDL Kamnik poslal občinski skupščini in svetu otroškega vrtca Antona Medveda dopis, v katerem posreduje svoja stališča do razgovorov o združitvi otroškega vrtca in dijaškega doma. V dopisu je med drugim rečeno: »Svetu za šolstvo predlagamo, da po strokovni strani posveti pozornost delovanju

ceev, 402 dečkov in 421 deklic. Od teh je bilo 105 odličnih, 268 prav dobrih, 250 dobrih in 169 zadostnih (od teh 79 z eno nezadostno). Izdelalo je torej 692 učencev ali 84%. Porast učencev narekuje za prihodnje leto tretjo izmeno pouka. Na zavodu so ob koncu leta organizirali razstavo kamniških književnikov s slikami in deli. Še prej so pripravili uspelo razstavo risb.

Na šoli »Tomo Brejce« so ob koncu šolskega leta izdali drugo številko glasila pionirjev, ki pod naslovom »Cvetoča vejica« izhaja že deveto leto. Številko so natisnili v 500 izvodih, v njej pa je 46 prispevkov mladih sodelavcev. Naslovno stran je izdelala učenka Saša Krivorotov. Mladi pionirji — sodelavci zaslužijo vse priznanje. Tudi na tej šoli so organizirali razstavo grafik v dvorani nad kavarno. Občinstvo, ki jo je v lepem številu obiskalo, se je čudilo ličnosti in spretnosti risarjev.

Mladinski in pionirski zbor na šoli »Tomo Brejce« sta tudi letos nastopila na samostojnem koncertu pod vodstvom pevovodje Viktorja Mihelčiča. To je bil njihov 21. koncert, na sporedu pa je bilo 25 pesmi s solo in dvospevi. Občinstvo je tudi to pot napolnilo šolsko telovadnico in prisrčno ploskalo mladim pevcem.

otroškega vrtca Antona Medveda. To predlagamo zato, ker menimo, da medsebojni odnosi v otroškem vrtcu niso dobri. Medsebojni odnosi pa lahko kalijo delovanje sleherne institucije...

Občinski odbor SZDL meni, da bomo morali skupno posvetiti več pozornosti vodstvom manjših institucij zato, da tudi v njih samoupravljanje dvignemo na višji nivo. O samoupravljanju o otroškem vrtcu v sedanjih obliki težko govorimo. Obveščenost članov sveta za posamezne seje so le vabila v znesku brez predhodnega posredovanja materialov, kot je to praksa v vseh drugih podobnih institucijah.

Merila za vodstveni kader bodo morala biti zlasti: prizadevanja za dvig samoupravljanja in skrb za resnične medčloveške odnose v sleherni instituciji.

O tem, kako se je to priporočilo realiziralo, samo dvoje podatkov: vabila na seje so v vrtcu še naprej brez gradiva. Brez kakršnegakoli napisanega gradiva in podatkov, ki bi jih predhodno dobil z vabilom, je

da se zamenja predsednik sveta in pred iztekom mandata tudi zunanji član sveta, ki ga je kot predstavnika družbene skupnosti imenoval svet za šolstvo. Verjetno je edinstven primer v naši samoupravni praksi, da mora občinski svet za šolstvo umakniti svojega predstavnika v samoupravnem organu zavoda, ker ni po volji upravi zavoda. Kot kaže, bi nekateri na tem mestu radi človeka, ki se ne bo vtikal v njihove notranje zadeve, ki se ne bo udeleževal sej, skratka, ki bo tiho. Tak naj bi bil tudi predsednik sveta zavoda pa bo »dober, sposoben« predsednik.

Ni mogoče razumeti, da so taka stališča lahko našla oporo tudi pri načelniku oddelka za občno upravo in družbeno službo. Kako naj si drugače razlagamo njegovo interpretacijo odnosov v kolektivu na seji sveta za šolstvo? Kako drugače razumeti njegovo soglasje k predlogu uprave vrtca, da naj se oddelek na Duplici osamosvoji. Ali je res v interese družbe, da otroško varstvo, ki ga imamo, čim bolj razdrobimo, da bodo stroški še večji, medtem ko

Tudi malčki v otroškem vrtcu A. Medveda so na posebni prireditvi pokazali, kaj so se med drugim naučili v preteklem letu. Foto: Svetelj

V skrbi za našo mladino

Po naključju smo leta 1959 izvedeli, da obstaja v Starem trgu pri Ložu dijaški dom. Na občini Kamnik smo ravno takrat razmišljali, kam z otrokom Lovrom Osolnikom, ki ni imel obstanke v dijaškem domu v Kamniku, ker ga je motila bližina njegovega kroja. Bil je sicer brezdomec. V začetku meseca decembra 1959 je odšel Lovro v dijaški dom v Stari trg pri Ložu.

Ob prihodu v dijaški dom v Starem trgu je bilo Lovru 11 let, obiskoval je 5. razred osnovne šole. Kmalu po prihodu v dom se je živil v novi način življenja, navezal se je na upravnico kot na mater. Le-ta mu je v pravem pomenu besede nadomeščala očeta in mater, ki ju je otrok ob sprejemu v ta dom sicer še imel. V dijaškem domu ali pri upravnici na domu je ostajal med počitnicami, domov je prihajal le na obisk. Dijaški dom je zanj postal pravi dom. Ob zaključku osnovne šole leta 1963 je upravnica doma — Krajc Justa v sporazumu s Skupščino občine Kamnik preskrbela Lovru sprejem v PTT šolo in uredila vse potrebno za njegov sprejem v dom vajenske šole za PTT mehanike v Ljubljani. Še nadalje je bedela nad njim, mu svetovala in ga bodrila, bila je v stalnih stikih s šolo in domom, kjer je stanoval. Tudi po uspešnem zaključku šole ni pustila

Lovra ob strani. Pomagala mu je pri iskanju zaposlitve, stanovanja itd. Lovro, danes že odrasel fant, se še vedno obrača v težavah po nasvete k njej.

Poleg Lovra je prišel v mesecu decembru 1960 v dijaški dom v Starem trgu takrat še 9-letni Branko Toman, ki je izhajal iz podobnih razmer kot Lovro. Tudi Branko je našel tukaj topel dom in je upravnica tudi njemu nadomestila mater.

Ob zaključku šolskega leta 1964/65 je bil ukinjen dijaški dom. Kam zdaj z Brankom, ki je bil še vedno zelo nesamostojen, potreboval je pomoči in opore. Za vse šolsko leto ga je vzela upravnica k sebi v oskrbo, kasneje pa uredila vse potrebno za sprejem v mladinski dom Malči Beličeve v Ljubljani. Danes je Branko uspešno zaključil osnovno šolo, njegova nekdanja upravnica pa še vedno skrbi, kje bo nadaljeval uk oz. šolanje ali bodo na razpolago potrebna sredstva. Često prihaja v Ljubljano, če je potrebno tudi v Kamnik, da se skupaj z nami posvetuje glede njega. Še vedno ji ni vseeno, kaj bo z njim.

Vse to dela z notranjim občutkom in ljubeznijo do otrok, za katere je vedela, da do prihoda v njeno zavetje niso čutili toplega domačega vzdušja.

P. K.

svet »obravnaval« tudi zaključni račun za leto 1966; nekateri zunanji člani sveta so bili vabljeni na seje le občasno, kadar se je to vodstvu vrtca zdelo potrebno.

Komisija za pregled dejavnosti otroškega vrtca Antona Medveda, ki jo je imenoval svet za šolstvo, je na sestanku 13. III. 1967 med drugim morala tudi ugotoviti, kakšen odmev je na dopis občinskega odbora SZDL, vendar je ugotovila, da so ga na seji sveta samo prebrali, niso pa o njem razpravljali. Zato je komisija predlagala, naj svet do 1. aprila vsebino dopisa obravnava, vendar tega doslej še niso storili.

Po statutu ustanove sklicuje seje sveta zavoda njegov predsednik, dejansko pa jih sklicuje upravnica »v sporazumu s predsednico sveta«. Predsednica sveta niti zapisnikov seji ni dobivala v podpis (ugotovitve komisije sveta za šolstvo).

V zvezi z materialnim poslovanjem je komisija ugotovila, da ni podrobnejše dokumentacije materialnih stroškov in da ni razvidna udeležba dohodkov od lastnega gospodarjenja. Zaradi tega uprava ne more predočiti, kolikšni so dejanski stroški na enega otroka, koliko dejansko stane prehrana otroka itd...

Kakšno je v vrtcu samoupravljanje, so pokazali tudi zadnji dogodki. Nekateri so videli rešitev za izboljšanje samoupravnih odnosov v tem,

v drugih občinah (npr. v Kranju) združujejo vse vrte v eno ustanovo. Seveda, najlažje se je na ta način znebiti odgovornosti pred širšim krogom staršev in kritiki, ki je zaradi prehrane in poslovanja vrtca na Duplici precej in to povsem upravičeno.

Označevati tako kritiko kot »zagovarjanje nereda v oddelku na Duplici« je zelo čudna reakcija uprave vrtca in omenjenega načelnika.

Samo nekaj vprašanj: kdo je odgovoren za nadzor, kako se v posameznih oddelkih vrtca izvajajo delovne dolžnosti, kolikokrat je svet kolektiva obravnaval izpolnjevanje delovnih nalog, zakaj mora občinski svet za šolstvo naročiti zavodu, proti komu je treba uvesti disciplinski postopek?

Svet za šolstvo je na seji 9. junija letos, ko je obravnaval situacijo v otroškem vrtcu Antona Medveda, sprejel tudi takle sklep: Samoupravljanje v vrtcu naj se izvaja v smislu določb statuta. Vprašanje je, kaj pa se bo zgodilo, če se bo tudi v prihodnje samoupravljal po svoje? Ali bomo kdaj odkrito rekli bobu bob in ustrezno ukrepali, ali pa čakali, kaj bo prinesel čas?

Če nam ne gre le za samoupravljanje na papirju in v besedah, potem dileme ne more biti.

F. Svetelj
poslanec skupščine SRS

XI. KAMNIŠKI ZBORNIK 1967

Iz tiska je te dni izšel enajsti zvezek Kamniškega zbornika, ki prinaša na skoro 200 straneh vrsto zanimivih sestavkov iz gospodarskega in kulturno-zgodovinskega življenja na področju kamniške in domžalske občine. Vendar pa po važnosti prispevkov v celoti izstopa iz lokalnega okvira in bo brez dvoma zanimal široki krog bralcev.

Najpomembnejša je gotovo razprava o preobrazbi Bistriške ravnine iz poljedelskega v industrijsko področje, ki sta ga prispevala **Vladimir Klemenčič** in **Matjaž Jeršič** in jo posvetila svojemu učitelju prof. dr. Svetozarju Ilesiču ob njegovi 60-letnici. Bistriška ravnina, to je ravninsko področje, ki leži na obeh bregovih Kamniške Bistrice od Kamnika do njenega izliva pri Dragomlju v Savo, je gospodarsko zaokrožena in s prometnimi sredstvi dobro povezana pokrajinska enota. Zaradi svoje raznolike gospodarske razvejanoosti, razvite industrije in obrti ter uveljavljanja velikopoteznega komercialnega kmetijstva in močnih sprememb v gibanju prebivalstva, nudi prav na pragu Ljubljane zgovoren primer, kako industrializacija kmetijske proizvodnje vpliva na spreminjanje izrabe zemlje in zemljiško strukturo. Avtorja sta v preoblikovanju pokrajine osvetila najprej obdobje do srede preteklega stoletja, ko je bila celotna Bistriška ravnina poljedelska, nato začetek uveljavljanja industrije po letu 1880, ki je vplival na večanje števila prebivalstva, in končno obravnavata dobo po drugi svetovni vojni, ko se z odtujevanjem prebivalstva od zemlje in s preureditvami nekdanjih kmečkih poslopij v stanovanja, delavnice in garaže menja zunanja podoba naselij in raste na nekdanjih njihovih velikih število delavskih hiš. V industrializiranem območju Bistriške ravnine je v zadnjih letih število hiš naraslo za 20%, število prebivalstva pa za 25%. Zato nam ta ravninski prostor lahko služi za primer, kako se je v Sloveniji z industrijskim napredkom postopoma ustvarjal nesmotno zazidan prostor. V tej preobrazbi so zdaj osnovni problemi, kako z načrtno

zazidavo izkoristiti nezazidane parcele med hišami, kje in kako urediti nakupovalna središča med zazidanimi prostori, kako smotno izkoristiti zemljišče zasebnih že ostarelih kmetov, kako urediti komunalne naprave in povezati celotne ravnine z Ljubljano.

Obširna in zanimiva je tudi razprava o nastanku in razvoju pastirskega stanu na Veliki planini nad Kamnikom, ki jo je prispeval **Tone Cevc**. Pri opisovanju tega najmikavnejšega ljudskega arhitekturnega spomenika iz kamniškega območja nam je bilo do zdaj na voljo le malo virov prvih raziskovalcev turističnih posebnosti v Kamniških planinah. Ovalni pastirski stan na Veliki planini pa je redka priča bogate preteklosti kamniškega okolja, ki je zaslužil temeljito osvetlitev. Avtor si je v svoji studiji zadal nalogo, da ugotovi in določi praobliko pastirskega stanu, nato pa sledi razvoju do današnjih dni. Tekst pojasnjuje in spremlja številne slike in skice. Danes, ko je Velika planina tako poznana in vsakemu dostopna, bo bralec z zanimanjem sledil ugotovitvam avtorja. Tem bolj, ker se še vedno v dnevnem časopisu vrstijo razprave, kako bližina turističnega naselja in nove zidave močno vplivajo na življenje pastirskih vasi in na njihovo kulturno izročilo. Nekaj pastirskih stanov bi morali spomeniško za varovati, da bodo ohranili prvotno obliko in notranjo ureditev. Iz pietete in hvaležnosti do podedovanega izročila moramo to tisočletno tradicijo ohraniti in čuvati.

Na področje geologije in potreb naše papirne industrije sodi sestavek o rudarskih raziskovalnih delih v okolici Sel v Tuhijski dolini, ki ga je prispeval **Stane Šapek**. Rudnik kaolina v Črni nad Kamnikom je v zadnjih letih raziskal nahajališča kaolina. Po temeljitih analizah in raziskovanjih prihaja avtor do ugotovitve, da bo pri letni proizvodnji 60.000 ton končnega proizvoda za več kot 20 let zagotovljeno obratovanje novega rudnika na Selih.

Več prispevkov v zborniku sodi tudi na literarno področje. **Ivan**

Zika je prikazal celotno delo ljudskega pisatelja Antona Stražarja iz Prapreč pri Lukovici, ki je bil preprost kmet pa je pokazal veliko nagnjenje do pisanja in do zgodovine svojega domačega kraja. Izkazal se je zlasti kot veren zapisovalec zgodb, ki jih je ljudska domišljija spletla okrog zgodovinskih dogodkov in številnih gradov in Črnem grabnu in na Moravškem. Te zgodbe bi utonile v pozabo, če jih ne bi zapisal Stražar po pripovedovanju starih očancev in objavil v tedniku DOMOVINI v letih 1922—1929. Avtor objavlja tudi Stražarjeva pisma iz bojišč v prvi svetovni vojni, ki jih je pošiljal v celovski tednik MIR. Ta pisma po 50 letih prve svetovne morije obujajo spomin na rojake iz bivšega kamniškega okraja, ki so umirali na daljnih bojiščih v Galiciji in Tirolah. Marsikdo bo v njih spoznal svojega očeta, strica ali brata. V njih pa nam Stražar razkriva tudi marsikaj, kar sodi k dopolnitvi poznavanja njegovega kasnejšega pisateljskega dela. Pod naslovom Praprečanove zgodbe so izšle tudi tri samostojne knjige Stražarjevih povesti.

Isti avtor je tudi dopolnil seznam kamniških meščanskih hiš in njihovih lastnikov v zadnjih 20 letih, ki ga je v prvem letniku

Kamniškega zbornika 1952 objavil akademik dr. Janko Polec. Dodatek je bil potreben, saj so v tem času ulice dobile nova imena in hiše nove številke, zemljiško lastninske in upravne spremembe pa so tudi terjale dopolnitve. V naslednjih prispevkih pa govori o Josipu Orgincu kot začetniku slovenske in obenem jugoslovanske šahovske književnosti, s čimer dopolnjuje navedbe v V. letniku zbornika. Zanimive so tudi ugotovitve o usodi knežje mize v dolini Kamniške Bistrice in s tem v zvezi o potovanju nadvojvoda Karla leta 1564 čez Gozd in Zubejevo v Tuhijsko dolino. V prispevku o Dalmatinovem prevodu pentatevha, ki ga hranj kamniški muzej, izvemo, kako je vneti zbiralec zgodovinskih zanimivosti Josip Sadnikar prinesel iz Djekš nad Velikovcem to redko protestantsko knjigo v Kamnik in jo vključil v svojo zbirko. Objava v Kamniku zložene in uglasbene pesmi o Napoleonomem padcu pa naj bi pomagala najti avtorja.

H koncu je urednik zbornika prof. **Zvone Verstovšek** navedel kazalo za prvih deset letnikov Kamniškega zbornika. XI. Kamniški zbornik 1967 je v 1200 izvodih natisnilo CP »Gorenjski tisk« v Kranju.

Iz zgornje Bistriške doline

Cestno podjetje Ljubljana je te dni zaključilo z asfaltiranjem ceste v Kamniško Bistrico.

Asfalt so položili od Stahovice proti Kamniški Bistrici le do bivšega Dedkovega porfirnega kamnoloma. Dalje z asfaltom ni bilo moč, ker je treba na nekaterih mestih cesto še razširiti in zgraditi nekaj opornih ter podpornih zidov.

Občani se sprašujejo, kaj je bilo vzrok, da je isto podjetje 1964. leta nenadoma podrlo in odpeljalo delavsko naselje, ki je stalo na Hudem polju. Menda je bilo vzrok pomanjkanje sredstev. Stroški postavitve in ponovne odstranitve delavskega naselja gredo v milijone.

In komu je bilo nedokončano delo v korist?

Ob dograditvi žičnice na Veliko planino nam je neki član turističnega društva iz Kamnika svetoval, naj turistično društvo Kamniška Bistrica prevzame dom na Vegradu v svojo oskrbo in tam uredi bufet, češ da se bo obisk izletnikov povečal ter bo društvo od tega imelo korist. To pa je popolno napačno mnenje. Promet v Bistrico in na planino se je res povečal, toda vsi izletniki se vozijo bodisi z avtobusi bodisi s svojimi vozili, v Stranjah in Stahovici pa gostilničarji lahko samo štejejo vozila, ki drviijo mimo njih. Vso »smetano« od turistov izletnikov posnameta dom v Kamniški Bistrici in podjetje Ljubljana transport.

Občani menijo, da bi ti dve podjetji morali prispevati znaten delež za dokončno ureditev ceste.

PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG

Na področju PTT podjetij Ljubljana, Kranj in Novo mesto je devet turističnih pošt s 1. junijem uvedlo priložnostne poštne žige. Med temi je

tudi pošta Kamnik. Žig bo v uporabi do 31. decembra 1967 in ima napis: »Mednarodno turistično leto Kamnik« z znakom, ki ga najdemo tudi na zastavah.

Prvi televizor v Sovinji peči

Posestnik Matevž Černivšek v Sovinji peči je — kakor vedno doslej — tudi letos v januarju oddal lepo odroto svinjsko kožo na odkupni postaji Koteksa v Kamniku. Priznanico s št. 48612, ki jo je dobil obenem s denarjem, je skrbno shranil, ker so podjetja Koteks-Tobus, tovarna usnja Kamnik in industrija usnja Vrhnika razpisali za oddajalce svinjskih kož lepe nagrade. Dozdaj se mu še nikoli ni nasmehnila sreča, čeprav je že včasih kupil tudi kako srečko. To pot pa je bila njegova številka izžrebana. Zelo se je začudil, ko so mu sporočili, da je dobil najnovejši televizor tovarne RR iz Niša. Iz Ljubljane ga je pripeljal referent Koteksa inž. Cerlini z avtomobilom do Sel. Spremljala sta ga še zastopnik tovarne usnja Štefan Repanšek in vodja odkupne postaje Koteksa v Kamniku Lojze Hočevar. Srečni dobitnik jih je počakal na Selih, nato pa so televizor popeljali po strmi poti do Trobelnega, ki je 750 m visoko. Avto se je s težavo povzpел po tako neudobni poti, po kateri vozijo kamioni les v dolino. Od Trobelnega

je še 10 minut do Sovinje peči. Najmlajši Černivškov sin je z očetom prenesel dragoceni dobitke do domače hiše. Tako je prvi televizor prišel visoko gori nad Sela. Nobenega še nimajo v teh odročnih vaseh, zato so ga bili tem bolj veseli.

Ob tej priložnosti smo se nekoliko pomudili pri Berlečevih, kakor se po domače pravi pri hiši. Gospodarju je to prišlo prav, saj je že od tretje ure zjutraj kosil. Kljub svojim 64 letom se še nikogar ne boji pri delu. Čeprav se je razveselil televizorja, pa bi imel rajši kosilnico, majhno ročno, za hribovite senožeti. Pokositi mora 6 ha senožeti, pa še od sosedja je vzel v najem 3 ha. Seno morajo na glavi ali v brentah znositi do hiše. Po hudih strminah seveda ne morejo drugače. Kosilnico bi res potreboval. V hlevu sta ostali samo dve kravi in teliček, 4 goveda pa je oddal na pašo na Ravne na štajersko-kranjski meji. Vsako leto zakolje tri prašiče in kožo redno oddaja Koteksu. Mladi pujski čakajo na prodajo, da jih bo lahko oddal v Kamniku na sejmu. Okrog hiše je dovolj

sadja, zlasti lepih tepk, ki bodo dale zdravo pijačo. Sicer pa z ženo in najmlajšim sinom kar dobro živijo v tem zdravem gorskem okolju, drugi otroci pa so si osnovali družine v dolini.

Vendar pa je gospodar Černivšek vsa svoja mlada leta preživel v dolini. V Trbovljah je delal 3 leta v rudniku, poldrugo leto je kopal železovo rudo v južni Franciji, 10 let pa je delal pri urejanju hudoornikov v Solčavi.

Z žalostjo pa se z ženo spominjata grozot okupacije. Na spomeniku pri vходу v Sovinjo peč je vklesano tudi ime njihove 12-letne hčerke in sestre s štirimi malimi otroki. Vse so zločinski okupatorji sežgali v bližnji hiši. Tudi Černivška so potegnili iz bolniške postelje in ga primorali, da se je z bolno nogo s pomočjo dveh palic počasi vzpenjal po strmini. Nazadnje ga je surov gestapovec s puškinih kopitom sunil, da se je zvalil po bregu. To ga je rešilo. Kadar gresta po poti mimo spomenika, se z bridkostjo spominjata tistih strašnih dni.

S poti po Nizozemski

Pod odličnim organizacijskim vodstvom predsednika društva ing. Alberta Čebulja je prvo slovensko društvo »Ulft's Mannenkoor nika vrnilo obisk holandskim gostom iz preteklega leta meseca septembra. Takrat je njihovo pevsko društvo »Ulft's Mannenkoor 57« priredilo koncert v Kamniku in Domžalah.

Pot s Kompasovim avtobusom je trajala teden dni, od 25. junija do 2. julija. Po prehodu treh mejnih blokov, s kratkimi postanki ter prenočitvijo v Erlangenu smo v ponedeljek, 26. junija, okrog 17. ure zagledali nemško-holandsko mejo. Ze nekaj kilometrov pred mejnim blokom smo s presenečenjem opazili, da nas obkrožajo avtomobili in fotoreporterji. Na križišču so nas pričakali s šopki cvetja in pristrčno pozdravili župan g. Cramwinckel s soprogo, nekateri predstavniki pevskega društva, fotoreporterji in novinarji.

Po dolgi, sicer zelo zanimivi vožnji, se je končno bližal cilj našega potovanja. Ta večer je bil v Ulft-u na Kennedyjevem trgu veličasten sprejem z godbo, nastopom pevskega zborov in folklorne skupine. Številno občinstvo je toplo pozdravilo goste iz Jugoslavije in z zanimanjem poslušalo slovensko pesem. Na odru sta pozdravila navzoče župan občine Gendringen g. Cramwinckel in predsednik SOB Kamnik tov. Gobeč. Poudarila sta pomembnost medsebojnih stikov, ki zblížujejo narode in prispevajo k uresničitvi miru v svetu.

Kakšen je bil naš prvi vtis? Ljubezniv, pristrčen sprejem, skromnost in domačnost gostiteljev, ki živijo sicer v enoličnem ravninskem svetu zelo urejeno, mirno

bil v tej cerkvi koncert posvetne glasbe. Primernejšega prostora za prireditve te vrste v tem kraju nimajo. Ugled in sloves LIRE, ki ga žanje med ljubitelji zborovskega petja, je potrdila številna udeležba — preko 1300 poslušalcev, spontan aplavz in priznanja za izvajana izbrana dela slovenskih in ruskih skladateljev ter narodnih pesmi. Koncert sta združena pevska zbora pod vodstvom dirigenta prof. Sama Vremšaka in dirigenta Ulftskega pevskega zbora zaključila s slovensko in holandsko pesmijo.

Na »prijateljskem večeru« je pri krajšem nagovoru g. župan omenil pesem »Sedem si rož...«, ki mu je posebno ugajala ter dejal, da so rože — tulipani, posajene pri spomeniku revoluciji v Kamniku s pomladnimi cvetovi priča prijateljstva in želja nas vseh, da se še vidimo in vsestransko sodelujemo in obnavljamo medsebojne stike.

V teh dneh smo imeli priliko videti še galerijo slik Rembrandtovih del in nekaterih pomembnih holandskih slikarjev v državnem muzeju v Amsterdamu. Amsterdam so holandske Benetke. Po kanalih reke Amster nas je vodila simpatična Mariana, mlada spremljevalka, turistični vodič v motornem čolnu. Za slovo so ji pevci LIRE zapeli pesem Plovi, plovi...

Ozke, visoke opečnaté zgradbe z belo pleskanimi okni imajo na vrhu škrpice, po katerih dvigujejo ali spuščajo pohišstvo, ker po ozkih stopniščih to ni mogoče. Ladjedelnice, doki, velike ladje, značilnosti velikega pristaniškega mesta, ki ima 900.000 prebivalcev, so zapustili v naš poseben vtis me-

Poletja pa prav tako niso obdarovana s posebno vročino. Zato imajo hiše enojna stekla.

Nizozemska je edina dežela na svetu, ki je prisiljena in tudi sposobna odtrgati morju ogromne površine zemlje in jih agrarizirati. Na to zamisel in uspeh so Holandci zelo ponosni.

Drobljenje kmetijskih površin ni zaželeno. Kmet ne dobi dovoljenja za adaptacijo ali novogradnjo poslopij, če nima vsaj 15 ha obdelovalne zemlje. Davke odvaja direktno v državno blagajno. Agrotehnika je na visokem nivoju. Mlad kmetovalec blizu Edam-a nam je povedal, da troši ca 1300 kg raznovrstnega umetnega gnojila na hektar obdelane površine. Na 42 hektarjih prideluje samo semenski krompir, lucerno, žito, kot stranski produkt pa na nekaj hektarjih goji še tulipane. Do kmetij vodijo asfaltna cestjšča, urejenost — parki cvetja, lepotičnih grmov in strojno košene trave okoli stavb — je enaka kot v strnjem mestnem naselju. Vrtovi so brez ograj ali pa jih obdajajo leseni hlodi do višine pol metra.

G. Cramwinckel je povedal, da se zemljišče, ki ga predvidevajo občina za zazidavo, najprej komunalno uredi (cesta, kanalizacija, vodovod), razparcelira in poišče investitorja. Gradnja hiš se zaupa samo gradbenemu podjetju. Gradnja tudi tako imenovana »socialna stanovanja« za stanovalce, ki nimajo lastnih sredstev za gradnjo in starejše onemogle ljudi. Občina Gendringen ima 17.000 prebivalcev.

Obiskali smo tudi ustanove: otroški vrtec, gospodinjstvo šole, dom za onemogle. V vrtcu so otroci v dopoldanskem in popoldanskem času, predvsem zaradi vzgoje. Njihove matere so po večini doma in lahko v tem času opravijo vsa hišna dela, družina skupno obeduje doma. V sprejemni pisarni upravne vrta je določen prostor za tedenski zdravniški pregled otrok. Za oskrbo plačajo starši 9,00 din na mesec za otroka. Okoli vrtca je urejen park s športnimi napravami.

V domu za stare, onemogle ljudi v Gendringenu so v petnadstropni stavbi sobe z dvema posteljama, sanitarijami, centralno kurjavo. Dvigalo je prirejeno za posteljo z bolnikom. Imajo knjižnico, čitalni prostor, ki je obenem prostor, v katerega prihajajo tudi obiskovalci iz okolice na čaj.

V gospodinjstvi šoli so ravno opravljali večja popravila in ker so nastopile letne počitnice, ni bilo mogoče podrobno ogledati funkcionalnosti prostorov. Večina deklet iz te šole znanje, ki ga pridobi, uporabi v svojem bodočem domu.

V četrtek — zadnji dan pred povratkom domov — smo na povabilo župana prepotovali še desni severni del Holandske dežele preko polderjev (zemlje, odvzete morju), po 30 km dolgem nasipu, zgrajenem v petih letih, ki loči Severno morje od Zujderskega jezera in povezuje celinski del Nizozemske. Po tem nasipu pelje široka asfaltirana cesta. Nekako na sredini je razgledni stolp. Tu smo se ustavili. Zelo impresivno deluje višinska razlika morja, ki jo je ustvarila umetna pregrada. Vzdrževanje nasipov je zelo drago. Na nasip stalno dovažajo kamenje, ki ga morajo uvažati. Na koncu nasipa, ob ponovnem stiku s celino, se ob cesti dviga spomenik, postavljen ing. Lelyju, ki je bil pobudnik in realizator ideje o izsuševanju pokrajine. Se danes se Holandci bojujejo z vodo, da bi zadržali, kar so osvojili. Skupno z nekaj sto moderniziranimi mlinci na veter so mnoge moderne črpalke dan in noč v pogonu, da bi nižje ležeč del Nizozemske obdržali brez vode, suh. Nihče ne more izračunati, s kakšnimi stroški je obremenjen holandski narod, samo da bi obdržal to, kar ima in kar je drugim narodom sveta darovala sama narava.

S temi mislimi in mnogimi lepimi vtisi smo zapustili deželo ter se preko Kölna, Münchna in Salzburga vrnili domov.

Sonja Vidervol

Govor predsednika SOB Kamnik, tov. Vinka Gobeča

Gospod župan in gospa, gospodje in gospe, dragi prijatelji!

Z velikim zadovoljstvom prihajamo med vas in vam vračamo obisk iz leta 1966, ki je občanom Kamnika ostal v izredno lepem spominu. Osebnost se gospodu županu iskreno zahvaljujem za vabilo.

Občani se nismo spominjali vašega obiska in Vas samih samo ob pripravah na današnje srečanje, temveč so nam ostale v spominu pesmi, ki ste jih zapeli, zlasti še, ko ste peli tudi slovenske pesmi. Čas, ki smo ga z vami preživeli v Kamniku, nam je ostal in nam bo ostal v lepem spominu. Vaši pevci so navezali z našimi pevci tesne medsebojne stike in je prav, da jih danes še poglobimo.

Občani Kamnika smo bili veseli, zlasti v spomladanskem času, ko so vaše prelepe tulpe krasile spomenik Revolucije v Kamniku. Občina Kamnik je v revoluciji proti skupnemu sovražniku mnogo prispevala ter žrtvovala svoje najboljše občane za osvoboditev domovine, za boljše in lepše življenje.

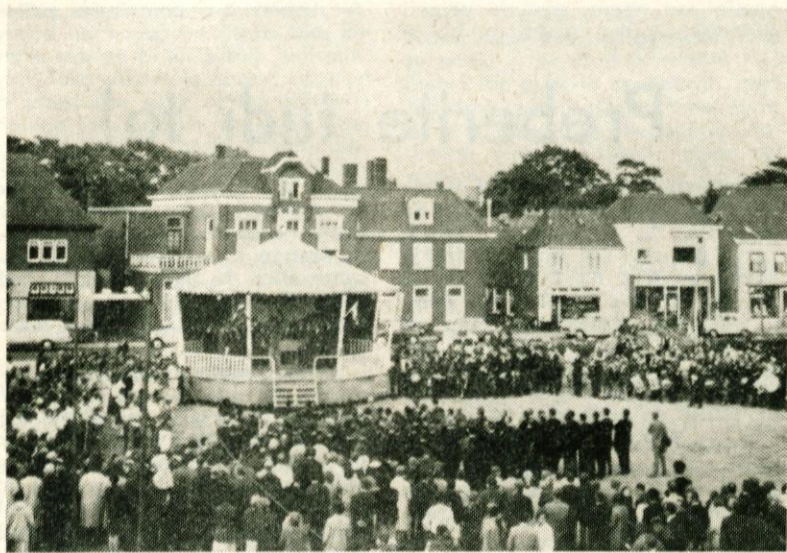
Tudi vi ste doživeli strahove druge svetovne vojne. Kot ves napredni svet ste se tudi vi vključili v borbo ne le za obstanek svoje nacije, temveč za napredek človeštva sploh. Vse nas zgodovina in današnja situacija obvezuje, da storimo vsak po svojih možnostih čim več, da obranimo človeštvo pred katastrofo, ki ga lahko doleti. Za ohranitev miru na svetu, ki je osnovni pogoj za razcvet posameznih dežel, za boljše življenje vseh ljudi na svetu, moramo storiti, kar je v naših močeh.

Medsebojno sodelovanje, izmenjava kulturnih skupin, športnih skupin, gospodarsko povezovanje itd. naj se med občino Gendringen in občino Kamnik še tesneje razvija.

Razdalja med vašim mestom in našim mestom spričo današnje tehnike in razvoja produkcijskih sil ne predstavlja nobenega problema. Možnost sodelovanja pa obstaja zlasti zato, ker sta občini zelo različni in je naša pretežno srednje planinska, vaša pa ravninska.

Dovolite, da vam predstavim občino Kamnik. Občina Kamnik

Konec na 10. strani

Na Kennedyjevem trgu v Ulftu. Občinstvo se zbira ob paviljonu, kjer so sprejeli »LIRO« iz Kamnika

življenje. Enonadstropne hišice z vrtovi — parki, z značilnimi velikimi okni dnevnih sob. Življenje v njih je na pogled vsem mimosidnim tudi v večernih urah, ko se družina posede okrog televizorja na kramljanje. Cestna nočna razsvetljava je rumene barve, da olajša vožnjo voznikom motornih vozil.

Vsi nadaljnji dnevi so bili izpolnjeni s skrbno izdelanim programom, da bi bilo mogoče v tem kratkem času čim več videti, doživeti in se z najboljšimi vtisi vrniti domov.

Koncert LIRE je bil v sredo zvečer v cerkvi v Ulft-u. Prvič je

sta severnih dežel, ki skriva v sebi še mnogo zanimivosti.

Na povratku iz Amsterdamu v Gendringen smo po obsežnih poljih videli redka kmetijska poslopja, obdana z drevjem, ki so kakor oaza v ravnini zelene trave, kjer se pase številna goved (ene pasme). V večernih urah se zbere okoli gospodarja, ki se pripelje z avtomobilom, da opravi strojno molžo. Hlevov ni videti. Samo v zimskem času se živina preseli v odprte hleve v bližino kmetije. Narava k temu veliko pripomore. Klima je ugodnejša. V zimskem času je največ — 5 stopinj Celzija.

Zakaj uvažamo

»Zakaj uvažamo sladkor?« »Zakaj uvažamo prašiče?« »Zakaj uvažamo surovo železo?« »Zakaj uvažamo tekstilno blago?«!

Taka in podobna vprašanja slišimo često te dni v naši javnosti in zvane kot ugovor, češ saj to tudi sami proizvajamo. Te pripombe prinašajo pogosto pravzaprav zmedo v širšo javnost, ker proizvajalci tega blaga pri nas doma pozabljajo spregovoriti tako oceni lastnega proizvoda kot o ceni blaga iz uvoza.

Znano je, da so skladišča naših tovarn za predelavo sladkorne pese polna sladkorja, a mu je plama na tržišču zelo otežkočen, kar zavira tudi uvoz tega blaga. Če pa pogledamo ceno, dobiva problem drugo lice. Tona doma proizvedenega sladkorja stane 110 do 120 dolarjev, tona sladkorja s Kube pa le 60 dolarjev; po taki ceni je na razpolago grosistom. Cena toni sladkorja na svetovnem tržišču pa pade tudi na 35 dolarjev. Znano je, da je sladkor iz sladkornega trsa cenejši, a ker pri nas ne uspeva, je naša osnovna surovina sladkorna pesa. Sporno je le vprašanje, koliko stane naš sladkor. Če vzporejamo njegovo ceno s ceno sladkorja iz sladkorne pese v Zahodni Nemčiji, vidimo, da je cena 72 dolarjev za tona tam proizvedenega sladkorja skoraj za 50 dolarjev nižja od naše. Naši strokovnjaki pravijo, da tam ni niti ugodnejše podnebje niti boljša zemlja za peso, kot pri nas. Na podlagi tega bo treba pri nas doma nekaj ukreniti, da bomo ceno domačemu sladkorju izenačili uvoženemu.

S svinjskim mesom bi lahko oskrbovali skoraj vso Evropo, je pred kratkim dejal neki holandski strokovnjak. Vendar je ta njegova izjava nekoliko pretirana. Res pa je, da na naših posestvih in pri privatnih proizvajalcih redijo prašiče za mast po vsaki ceni, znano pa je, da evropski potrošnik zahteva le mesnate prašiče. Ker takih prašičev ne zredimo dovolj doma, jih klavnična industrija uvažuje in predelano meso izvažuje. Takih uvoženih prašiči so cenejši

kot naši, saj rejci porabijo za njihovo vzrejo od 2,8 do 3 kg krme, a pri nas od 4 do 4,5 kg za 1 kg prireje mastnega prašiča.

Našim proizvajalcem sivega surovega železa greni življenje uvoz iz drugih dežel. Še bolj bi zagrenili življenje proizvajalcem kovinske predelovalne industrije, če bi nekako zahteval uvoz te vrste železa. Tona sivega surovega železa iz uvoza stane 50, a iz domače proizvodnje 85.000 dinarjev.

Kritiki uvoza posebno pretiravajo, kadar napadajo uvoz blaga za široko potrošnjo. Njihova kritika predvsem ne opravičuje obsega te vrste uvoza. Na ta uvoz odpade komaj 6% od skupne potrošnje vsega blaga za široko potrošnjo pri nas. To dejstvo potrjuje mišljenje, da je treba uvoz povečati.

Uvoženo tekstilno blago je našim proizvajalcem trn v peti. Razburjajo se, ker se to blago prodaja po znatno višjih cenah kot domače. Nihče jim ne brani, da tudi sami ne bi izdelovali tekstilnega blaga iste kvalitete in modnih barv in bi z domačega tržišča tako izrinili uvoženo blago. Podobno je glede uvoženih modernih čevljev in drugega blaga za široko potrošnjo, ki ga proizvajamo doma, a ga uvažamo.

Verjetno pa so v seznamu uvoženih proizvodov tudi artikli, ki bi jih ne bilo treba uvažati, ali vsaj ne v takih količinah. Ne moremo pa uvoza napadati kar povprek zaradi subjektivnih interesov.

Kaj bi se zgodilo, če bi nekdo preprečil uvoz navedenega blaga? Prehranbena industrija ne bi mogla biti konkurenčna s svojimi proizvodi sladkorja in mesa, ali bi celo nehala proizvajati. Kovinsko predelovalna industrija s svojimi stroji ne bi mogla na tuje tržišče, na domačem tržišču pa bi zavladala sivina, ki jo sicer drugače težko odstranjujemo.

In končni izračun bi pokazal, da bi tako stanje končno prizadelo le potrošnika občana. To pa je nasprotno ciljem reforme.

D. K.

Krvodajalska akcija

Občinski odbor Rdečega križa Kamnik, čestita vsem krvodajalcem za njihov praznik z zahvalo za darovano kri.

Za letošnjo krvodajalsko akcijo se je javilo na zavodu za transfuzije 743 oseb. Zaradi različnih bolezni je zavod odklonil 61 oseb.

Govor predsednika SOB Kamnik, tov. Vinka Gobca

Nadaljevanje z 9. strani

obsega 29.000 ha površine. Je močno industrijsko turistično območje z 21.500 prebivalci. Njene naravne lepote omogočajo razvoj turizma, zlasti ker ima občina 3 prečudovite doline: dolino Kamniške Bistrice, Tuhinjsko dolino in dolino Črne. Skoraj vsak drugi občan je zaposlen. Občina ima več pomembnejših centrov. Največji je Kamnik, drugi pa so še: Stranje, Motnik, Tuhinj, Komenada, Duplica itd.

To pomeni, da objektivno obstajajo možnosti za nadaljnjo krepitev medsebojnega sodelovanja. K medsebojnemu sodelovanju prispeva kultura pomemben de-

PRIZNANJE našim aktivistom in odbornikom, ki s svojim nesebičnim in prostovoljnim delom omogočajo afirmacijo Rdečega križa doma in v tujini, je obenem najlepša zahvala in spodbuda za bodoče delo.

H. M.

lež, saj pesem, zapeta v kateremkoli jeziku, čustveno deluje in vzbuja pri ljudeh ne le ljubezen do petja, temveč tudi ljubezen do zgodovine svoje nacije, do zgodovine naših prednikov.

Prihajamo med vas s prisrčnimi pozdravi vseh občanov Kamnika, prihajamo med vas z iskrenimi željami po lepšem življenju tako vaše nacije, vaših občanov in človeštva.

Uspehi, ki jih dosegate pri vašem delu, so uspehi vašega zadovoljstva in zadovoljstva nas vseh.

Še enkrat, gospod župan, gospa, gospodje in gospe, dragi prijatelji, se vam iskreno zahvaljujem za prisrčen sprejem, ki ste ga priredili meni in mojim kolegom.

Slovenski oktet iz Pittsburgha, ZDA, je nastopal v Kamniku 23. VI. 1967

Slovenski oktet iz Pittsburgha (ZDA) je gostoval v Kamniku

V petek, 23. junija, je v dopoldanskih urah prispel v Kamnik oktet slovenskih izseljencev iz Pittsburgha v ZDA, ki je letos koncertiral v raznih večjih krajih na Slovenskem. Svoj prvi koncert je imel oktet v Kamniku, kjer je bil gost sveta kulturno prosvetnih organizacij naše občine.

Na glavnem trgu so pevce pozdravili predsednik sveta, prof. Zvone Verstovšek, predsednik podružnice Izseljeniške matice v Kamniku tov. Štefan Urbanc, predsednik turističnega društva tov. dr. Svetozar Frantar in predstavniki podružnice Izseljeniške matice iz Domžal. Dekleti iz gimnazije sta vsem gostom pripeli slovenske šopke, zatem pa jih je

sprejel predsednik občinske skupščine tov. Vinko Gobec. Pri sprejemu je bil navzoč tudi predsednik skupščine občine Domžale tov. Jože Pogačnik.

Po sprejemu na občini so člani okteta odšli na Veliko planino, kjer so obedovali, zvečer pa so v polni dvorani Doma priredili koncert. Občinstvo je toplo pozdravilo pevce — rojake, ki že desetletja žive v Ameriki, pa svojega jezika še niso pozabili in so v njem prepevali naše narodne in umetne pesmi. Podružnica Izseljeniške matice iz Kamnika in Domžal sta pevce obdarili z lepimi spominki, prof. Zvone Verstovšek pa se jim je zahvalil za njihovo zavzetost za slovensko pesem in jim pri njihovem nadaljnjem prizadevanju za ohranitev naše pesmi med rojaki zaželel še več uspeha ter ponovnega prihoda med nas.

Preberite tudi to!

Krajevna organizacija RK Kamnik vabi člane in nečlane, da se prijavijo za brezplačne tečaje »prve pomoči« (20 urne) in tečaje »nega bolnika na domu«. Tečaji in zdravstvena predavanja bodo v jesenskih mesecih (v času od 17. do 19. ure) v Kamniku pod strokovnim zdravstvenim vodstvom. Prijavijo naj se zlasti mladi, lahko pa tudi starejši občani.

Tečaje bomo organizirali tudi na naših šolah za podmladkarje in mladino RK, ki naj se seznanj že v ranih letih z vsestransko zdravstveno prosveto.

V času počitnic pobirajo članarino za l. 1967 tudi naši podmladkarji in mladina RK, s čimer nam pridno pomagajo pri našem delu. Vabimo vse naše meščane, da postanejo člani RK.

Istočasno vabimo vse prebivalce našega mesta, da skrbijo za higieno,

snago in čistočo doma in ulic. Naše mesto naj bo čisto in snažno, kar bo znak kulture prebivalstva in osebne zavzetosti vsakega posameznika. To nam narekuje tudi poziv turističnega leta za dober glas in sloves našega lepega Kamnika.

Jesenj bomo organizirali tudi akcijo zbiranja starega čistega odpadnega papirja in časopisov. Pripravite že sedaj svežnje po tri in pet kg, da jih boste odnesli na zbirno mesto kot dar krajevni organizaciji RK. Iz takih zbirnih akcij, članarine in prostovoljnih prispevkov organizira krajevna organizacija RK tečaje in predavanja, obdaruje stare in bolne in nudi denarno pomoč naši šolski mladini. Pomagajte vsi za vse! Hvala vam za pomoč!

Kraj. organizacija RK
K a m n i k

Še o naših trgovinah

V poslovalnici Stahovica in Kregarjevo točijo alkoholne pijače na drobno po kozarčkah.

Večkrat se je že pripetilo, da so se občani v trgovini opili, na to pa prišli v gostilno razgrajati.

Gostinci, ki so z davki bolj obre-

menjeni kot trgovine, se vprašujejo, če je to dovoljeno.

Občani nimajo nič proti temu, da prodajajo v trgovinah alkoholne pijače, so pa proti temu, da se v poslovalnicah toči na drobno.

-atos

Motociklistično državno prvenstvo

Na letošnjih prvih dirkah za motociklistično prvenstvo Jugoslavije in »nagrado Kamnika«, ki si jih je v nedeljo, 11. junija, ogledalo okrog 8000 ljudi, so slovenski tekmovalci odnesli dve, hrvaški pa tri nagrade. Tudi v moštvenem tekmovalstvu je ekipa iz Hrvaške zasedla prvo mesto. V kategoriji motorjev do 50 ccm³ je med 20 tekmovalcev v 12 krogih zmagal lanski zmagovalec Janko Štefe, član AMD Kamnik, pred A. Bernetičem, s časom 16:44,0. Vozil je povprečno 86,2 km na uro. Oba sta dirkala na Tomosu D-7. Lovorov venec je na cilju obesil zmagovalcu njegov oče Matevž Štefe, avtomehanik iz Trzina, ki je bil direktor prireditve. Gledalci so prisrčno ploskali obema. V razredu do 250 ccm sta lani Aleš Mrzel in Lipovnik z 99,5 km na uro dosegla rekord proge, letos pa so pričakovali nov re-

kord, ker je prireditelj razpisal nagrado do 1000 N din za čas nad 105 km. Vendar rekord ni padel. Zmagovalec Paliković iz Hrvaške je prevozil progo na izposojenem italijanskem motorju Ducatti v 12 krogih v 24:48,0 ali povprečno 98 km na uro. Drugi je bil po pričakovanju Aleš Mrzel. Pri motorjih do 125 ccm je zmagal Bernetič pred Štefetom. Prireditve je motil hud naliv in v dirki prikoličarjev so morali tekmovalci voziti že po močno premočeni cesti. Nedisciplinirani gledalci, ki so na ovinku pri gostilni Bevc preveč silili na cesto, so povzročili tudi neljubo nesrečo, pri kateri so bili poškodovani štirje gledalci, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. Oplazil jih je neki tekmovalec s prikolico. Vsa prireditve je bila glede organizacije na višini.

-lj

TAKI SMO

NOVICE Z BRADO. Naše tarnanje o zapuščenih cvetličnih gredicah za prvomajske praznike je v Občanu zagledalo beli dan že davno potem, ko so jih po praznikih zasadili s cvetjem. Cvetje je lepo uspevalo v veselje in zadovoljstvo našim očem, dokler se ni sramežljivo skrilo v visokem plevelu, ki ima na tako negovani zemlji prav odlične pogoje za rast. Seveda bodo gredice pred občinskim praznikom, ko bo izšla praznična številka Občana, že lepo očistene. To pa ne izključuje naše ugotovitve, da ni prav, če cvetličnih nasadov ne negujemo in čistimo, ob veliki suši pa bi jih kazalo tudi polivati. Take zakasnele novice, opombe in ugotovitve so v okviru izhajanja našega lista povsem razumljive, zato jih bodo cenjeni bralci z razumevanjem sprejeli in ne bodo pomilovalno gledali na vsebino, češ ubogi Kamniški občan ponižno caplja za dogodki. Pomisliti morate, dragi bralci, da naš list ni dnevnik niti tednik, da bi nam vedno postregel s svežimi novicami. Izhaja samo enkrat na mesec, vendar pa mora kljub časovni odmaknjenosti objaviti marsikaj, da ostane zabeleženo in se ne pozabi. Pri tem pa morate pomisliti, kako dolgo in mučno pot mora napraviti časopisna notica, da pride do vas. Najprej jo nekdo napiše, jo pošlje našemu uredništvu, tu jo prepíše na stroj in pošljejo lektorju, ki skrbi za jezikovno in slovnično pravilnost. Zdaj je notica godna za tisk. Če bi imeli še tiskarno v Kamniku, kakor smo jo imeli več kot pol stoletja, pa smo jo lahko miselno pripravili, ker se nismo znali ali pa hoteli energično upreti njeni preselitvi, bi novice hitro posredovali tiskarskemu stroju. Tako pa jih pošljemo v Kočevje, kjer potrebujejo nekaj časa, da zagledajo beli dan in priromajo nazaj v Kamnik. Ko cenjeni bralci kupi Občana v trafikah, ugotovi, da je neka novica zastarela, da ji je pognala brada, kakor se radi izražamo. Seveda, ker so medtem že posadili rože na gredici. Toda take novice imajo svoj poseben namen, ki je poudarjen v priporočilu: skrbiti, da takih pogrškov ne bomo ponavljali!

Seveda pa Kamniški občan ne sme biti glas vpijočega v puščavi,

ki hvali kar je prav, in svetuje, negoduje, priporoča ali graja, kar misli, da je narobe. **Če bodo prizadeti šli mimo z zaprtimi očmi in pokazali še naprej tako omalovažujoč odnos do svojega glasila, potem bodo ceste še naprej prašne, otroci bodo še naprej zbijali žogo po prometnih cestah, hiše družbene lastnine se bodo podirale, viseše stranišče ob novotrkem mostu bo še naprej prijazno bingljalo nad strugo Bistrice in še marsikaj bo ostalo pri starem.**

Česar sami ne vidimo, pa nam včasih drugi pomolijo pod nos. Tako so gosti, ki so obiskali rojstno hišo Frana Albrehta in se ustavili pred spominsko ploščo z lepim umetniškim reliefom kiparja in medaljerja Vladimira Stovička, slikali nelepo drvarnico, ki sodi k hiši št. 6 v vzporedni Maistrovi ulici in jo objavili v ljubljanskem časopisu. Cudili so se, kako morejo Kamničani trpeti take napol ruševine sredi mesta. Mi se pa nič ne čudimo, saj smo navajeni. Tu ni nevarnosti, da bi se podrli zid, pač pa pada opeka s strehe in se ruši napušč. Toda to se bo prej ali slej zgodilo tudi strehi pri odkupni postaji Koteksa. Tisto zgradbo so namreč vzeli iz zaključnega območja tovarne usnja, naj bo že pod takim ali drugačnim izgovorom, pri čemer tudi najemnica za prostore ni postranska zadeva. Toda že dve leti ni nihče skrbel za popravilo, da je del strehe in zidu že padel v Mlinščico, kamor lahko odpada še naprej, saj ni nevarnosti, da bi opeka komu padla na glavo. Bolj nevarna pa je zadeva z drvarnico v domu Antona Medveda. Da se bo streha pri drvarnici podrla, je čisto gotovo, ne vemo pa še, kdaj jo bo to doletelo. Želimo samo, da takrat ne bi bilo nobenega zvedavega otročička v bližini. Še marsikaj želimo, da se ne bi zgodilo. Na primer, da se noben kamion ne bi prevrnil na poljski poti, ki od ceste dr. Julija Polca vodi ob strugi potočka proti novemu gradbišču v Mekinjah. Desni rob neutrinjenega cestišča se je tako pogreznil, da se težko naloženi kamion nevarno nagne na stran. Če bi vsak graditelj in koristnik te poti pripeljal samo eno samokolnico gramoza, bi bila cesta hitro popravljena.

Končno nov asfaltni trak tudi po ulicah Kamnika

Do občinskega praznika so položili po glavni ulici od podjetja Kamnik do osnovne šole Tomo Brejc dolgo pričakovani nov asfaltni trak. Obenem so izpopolnili cestno kanalizacijo z večjim številom novih odtočnih jaškov.

Vse kaže, da so kamničani s to pridobitvijo zadovoljni, ker bodo odslej le laže posvetili vso skrb pročeljem svojih hiš. Večkrat je »Kamniški občan« priobčal, kakšne so ob deževju naše ulice in pročelja hiš, novi asfaltni trak pa bo odstranil vse dosedanje nevesčnosti.

Žal, da je zmanjkalo finančnih sredstev, da bi popravili še asfaltno cestišče proti Vrhpolju in uredili cesto od mostu proti Mekinjam. Za sedaj ni bilo mogoče urediti in asfaltirati še druge.

Vrt v juliju in avgustu

V juliju: na stalno mesto sejemo še rano sorto korenja za uporabo v pozni jeseni in zgodnji pomladi, v začetku meseca pa še peteršilj za jesen in zimo ter pritlični fižol. V sejalnico sejemo še navadno kolerabo, glavnato solato in endivijo (za vzimljenje). Presajamo kodravi ohrovt, navadne kolerabe, solato in endivijo. Paradižnikom spet odstranjujemo zalistnike in nadštevilčne mladike, puščamo jih samo eno ali dve, ki jih privezujemo ob količu navzgor. Kapusnice, zeleno in solato zalivamo z raztopino umetnega gnojila nitromonkana, ki ga damo 4 dkg na 10 l vode najbolje postane), da pospešimo rast. Namesto umetne gnojnice naredimo naravno, če namočimo v pokritej sodu kurjek ali kravjek. Z naravno ali umetno gnojnico zalivamo na pet do osem dni v času, ko je vrtnina še majhna, alj kadar začne presejanje rasti. Konec julija delimo drobnjak in ga presajamo. Tedaj že dozorevajo česen, čebula in šalotka, ki jih izkopane posušimo na soncu. Izpraznjene grede takoj prekopljemo in zasadimo z endivijo ali pa posejemo na njih radič, špinac, motovilec, zimsko solato. Zaradi običajne vročine v tem mesecu moramo setev zalivati in zasenčiti, sicer seme ne vzaki. Gnojenje s hlevskim gnojem pred temi setvami ni priporočljivo, pač pa potrosimo malo umetnega gnojila nitromonkal ali nitrofoskal, ki ga nabavimo v kamniški trgovini zraven Železnine, kjer nudijo tudi navodila za uporabo. Za nadaljnje setve prekopavamo zemljo plitveje kot jeseni ali spomladi. V tem in prihodnjem mesecu uničujemo rume- na jajčeca na spodnjih delih listov kapusnic in mlade gosnice kapusovega belina. Če se pojavijo na fižolu, zelenih paradižnikih in bučnicah rja in druge bolezni, jih škropimo z 1% bordojsko brozgo ali s kakim drugim škropivom, za katerega boste dobili napotke v

kamniški trgovini, kjer prodajajo semena, gnojila in škropiva.

AVGUST

V tem mesecu nadalje spravljamo pridelke, ki že dorasejo ali pa dozore. Na spraznjene grede posejemo špinac, motovilec in zimsko solato. Za porabo v zgodnji jeseni jih sejemo v začetku, za porabo v pozni jeseni in pozimi v drugi polovici meseca, a za porabo v bodoči zgodnji pomladi v prvi polovici meseca septembra.

Da si preskrbimo sadike raznih sort zelja, ohrovta in cvetače, sejemo te kapusnice na posebno gredo v dveh, treh presledkih od srede avgusta do srede septembra, ker sicer ob ugodnem toplem vremenu preveč porastejo. Take pozimi pozebejo ali odženo spomladi v cvetno steblo namesto v glavo. Ta mesec sejemo na stalno mesto tudi belo rano pomladansko čebulo in korenček.

Vse setve nekoliko potlačimo z grabljami, zaradi vročine, dokler ne vzklijejo, zasenčimo in ob suši zalivamo.

Če imamo pokrito gredo, sejemo vanjo v začetku tega meseca zimsko solato ali majnikovo kraljico, ki razredčena pod okni varovana pred vremenskim vplivom in redno pravilno zračena, doraste v drugi polovici decembra. V tem mesecu presajamo endivjo in glavnato solato. Ta mesec izkopavamo rani krompir, če ni dozorel že konec meseca julija, pospravljamo dobro posušeno čebulo, česen in šalotko. Proti koncu meseca avgusta delimo in presajamo rabarbaro in večletne dišavnice.

Med setvami in sadikami plitvo razrahljamo zemeljsko skorjo in zatiramo plevel.

Prosimo vrtničarje, ki imajo pri delu v svojem vrtu že veliko izkušnje, da s prispevki sodelujejo s »Kamniškim občanom«.

-ne

ČESTITKAM ZA OBČINSKI PRAZNIK SE PRIDRUŽUJE TUDI ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

Kočevski tisk Kočevje

OBENEM SE PRIPOROČA ZA NAROČILA. CENE UGODNE. KVALITETA ZAJAMČENA! ROKI SOLIDNI!

Specializirano podjetje za proizvodnjo frotirja in kravat

Svilanit

iz Kamnika se pridružuje čestitkam ob občinskem prazniku. Nudi vam frotir in brisače različnih vzorcev, velikosti in pestrih barv, kopalne plašče za plažo, najrazličnejši frotir in brisače za hotele in bolnišnice. Na svoje kvalitetne izdelke vam vtke po želji razne napise in oznake. Nudi vam tudi kravate najmodernejših vzorcev in barv.

RUDNIK KAOLINA

Črna – Kamnik

ČESTITA OB OBČINSKEM PRAZNIKU VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM!

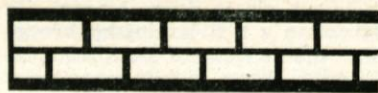
Kupcem dobavlja kaolin in kalcit razne debelosti. —

SREČNO!

Gradbeno montažno podjetje

ALPREM iz Kamnika

izdeluje in montira: razne gradbene konstrukcije, okna, vrata, predelne stene iz aluminija za gostinske, trgovske lokale, ambulante, bolnišnice in zdravstvene domove, samopostrežne in klasične trgovine ter kioske, poleg tega opravlja vsa stavbna ključavničarska dela, izdeluje kolesarnice in nastrešnice za motorna vozila. Dobavlja in montira tudi zasebno notranjo opremo iz aluminija in železa. — Jamči za kvaliteto in se priporoča za naročila. — **Kolektiv podjetja čestita vsem občanom, kupcem in naročnikom montažnih del ob občinskem prazniku!**

SOBOSLIKARSTVO, PLESKARSTVO IN POLAGANJE TAPET

Anton Plahutnik
Kamnik

NOVI TRG 20

čestita za občinski praznik in se priporoča vsem občanom in delovnim organizacijam za naročila. — Vsa dela opravi solidno in po zmernih cenah.

Vsem občanom in svojim gostom čestita za občinski praznik gostinsko podjetje

PLANINKA Kamnik

in vas vabi na obisk. Postregli vas bodo s kvalitetnimi jedili in pijačami; turistom in drugim poslovnim ljudem nudijo tujske sobe v na novo urejeni posebni stavbi.

Vsem delovnim ljudem in kupcem čestita ob občinskem prazniku trgovsko podjetje

Kočna Kamnik

Po najugodnejših cenah nudi: pralne stroje, peči in štedilnike na trda goriva, plin, kurilno olje in električno, hladilnike, loščilce za parket, mešalce pijač, radio in TV aparate, šivalne stroje, motorna kolesa, fotografske aparate, preproge in drugo.

Potrošniško posojilo z rokom vračila 24 mesecev odobrijo takoj ob nakupu.

Obiščite trgovine: Elektromaterial, Železnina, Drogerija, TIP-TOP, Konfekcija in Oblačila. Po 1. avgustu obiščite tudi novo trgovino NOVA MODA v trgovsko stanovanjskem bloku ob Ljubljanski cesti nasproti Zdravstvenega doma, postregli vam bodo s konfekcijo, perilom in trikotožo, v posebnem oddelku pa z različno kuhinjsko posodo in drugimi gospodinjskimi potrebščinami.

Pri plačilu v devizah dobite 10 odstotkov popusta!

INDUSTRIJSKI KOMBINAT

SVIT

Kamnik — Šmarca

se tudi pridružuje čestitkam ob občinskem prazniku. Priporoča svoje izdelke, kot so: kvalitetne polirne in brusilne paste ter čistila, specialna lepila, tesnila, politure in sredstva za nego avtomobilov, elektroporcelan, steatit za visoko frekvenco, porcelanaste, tekstilne utenzilije, dekorativna keramika, izolacijski material iz tekstila in papirja, vse vrste gumbov, plastična embalaža in pohištveno okovje. — Izkušenosť in tradicija delovnega kolektiva sta jamstvo za kakovostne izdelke.

INDUSTRIJA

KAMNIK

so s svojimi izdelki, kot so: pisarniška oprema za sodobno poslovanje, vse vrste sedežnega pohištva, klubske garniture, jedilne garniture za restavracije, gugalniki in kino fotelji, priporoča cenjenim kupcem.

Vse izdelke lahko kupite v naši maloprodaji.

Ob občinskem prazniku čestitamo vsem občanom!

Ob prazniku občine Kamnik čestita vsem delovnim ljudem

PODJETJE KAMNIK

Izdeluje: amonitratna praškasta razstreliva, vžigalno vrstico, rudarski in lovski smodnik, druga vžigalna sredstva, izdelke za ognjemete, pirotehnično galanterijo in lovske patrone.

Za občinski praznik čestita vsem občanom in svojim kupcem

Tovarna usnja Kamnik

in priporoča svoje proizvodne posebnosti, kot so: galanterijsko usnje in velur za obutev in oblačila. — S kvalitetnimi izdelki si je tovarna pridobila sloves na domačem in tujem tržišču.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

Graditelj Kamnik

Čestitkam za občinski praznik se pridružuje gostilna

ŠLEBIR

iz Sp. STRANJ

Svojim odjemalcem postreže s kvalitetnim kruhom, pecivom in raznimi specialitetami pekarna

PERNE

KAMNIK

Za občinski praznik čestita vsem občanom gostilna

Pri Jeranu V ŠMARCI.

Pridite v njene obnovljene prostore, dobro vas bodo postregli

Čestitkam za občinski praznik se pridružuje tudi

Kleparstvo Tone Vrtačič

KAMNIK, PODLIMBARSKA 2

Solidno, hitro in kvalitetno izdeluje vsa stavbna kleparska dela in razne ventilacijske naprave.

Za občinski praznik čestita vsem občanom in gostom gostišče

Malograjski dvor v Kamniku

Postrežejo vas z dobro jedačo, tudi s specialitetami in pristno pijačo.

Čestitkam se pridružuje tudi gostilna

PRI ZLATI KAPLJI

Njene specialitete so predvsem izvrstna domača jedila in pristna pijača.

ETA

Živilska industrija Kamnik

Ob prazniku občine Kamnik čestita vsem občanom in priporoča vsem trgovskim podjetjem ter vsem potrošnikom svoje izdelke: gorčico, najrazličnejšo vloženo zelenjavo iz naših in južnih krajev ter sadne sokove.

Čestitkam ob občinskem prazniku se pridružuje

TOVARNA KOVANEGA ORODJA Kamnik — Šmarca

in se priporoča kupcem s svojim kvalitetnimi izdelki: sekirami, kladivi, posebnimi orodji po naročilu, prosto in utopno kovanimi odkovki za avtomobilsko, traktorско in tekstilno industrijo. Obiščite nas v naši tovarni!

Čestitkam za občinski praznik se pridružuje podjetje

MESO Kamnik

V njegovih poslovalnicah vas postrežejo s kvalitetnim mesom vseh vrst in različnimi mesnimi izdelki.

SPLOŠNO MIZARSTVO

MENINA

V KAMNIKU

se priporoča za naročila za razna mizarska dela — vsem občanom, poslovnim partnerjem in naročnikom čestita ob občinskem prazniku!

Čestitkam ob občinskem prazniku se pridružuje znana gostilna

PRI ČUBRU

NA KRIŽU, kjer goste zadovoljujejo s pristnimi pijačami in dobro jedačo

Vinska klet

VIPAVA

V KAMNIKU vas vabi, da v njej kupujete najboljša vipavska vina, postrežejo pa tudi s prodajo piva in kisle vode. Priporoča se poslovodkinja Pepca Cerarjeva in vsem svojim odjemalcem čestita ob občinskem prazniku

Žganje apna

Miha Učšič

iz STRANJ čestita vsem občanom ob občinskem prazniku in se priporoča za naročilo. Apno dostavlja tudi z lastnimi prevoznimi sredstvi

Vsem gostom, turistom, planincem in občanom čestita ob občinskem prazniku kolektiv hotela

Šimnovec na Veliki Planini
Postreže vas z izbranimi jedili in pijačami

Ob občinskem prazniku čestita vsem občanom in kupcem kolektiv

Lončarske obrtne zadruge Komenda

Kupcem dobavlja kvalitetno in okusno izdelane okrasne predmete za gojenje okenskih in sobnih cvetic, okrasne vaze za stanovanja, pisarniške prostore, parke in grobove.

Gozdno gospodarstvo Ljubljana

kolektiv obrata Kamnik čestita vsem občanom za občinski praznik!

ČESTITKAM ZA OBČINSKI PRAZNIK SE PRIDRUŽUJE KOLEKTIV

OBRTNEGA MONTAŽNEGA PODJETJA

ZARJA Kamnik

IN SE PRIPOROČA ZA NAROČILA!

Čestitkam se pridružuje

Državna založba Slovenije knjižarna in papirnica v Kamniku

Hitro in solidno vam postreže s knjigami sodobne leposlovne in strokovne literature, s šolskimi in pisarniški potrebščinami, sprejema pa tudi vsa naročila za najrazličnejše knjižne zbirke.

Ob občinskem prazniku čestita in se priporoča za naročila

Mizarska obrtna delavnica Motnik

Za občinski praznik čestita občanom, vsem planincem in turistom

Planinsko društvo Ljubljana Matica — DOM v Kamniški Bistrici

V Domu vas solidno postrežejo z jedačo in pijačo, nudijo pa tudi prenočišča v posebnih sobah in na skupnem prenočišču; ob pravočasnem naročilu pripravijo vse za sprejem večjih skupin gostov.

Z dobrimi jedili in pristnimi pijačami vas bodo postregli v gostišču

PRI NEBEŠKEM OČETU

v Kamniku. Na voljo imajo tudi sobe za turište. Vsem občanom in gostom čestitajo za občinski praznik.

Občanom in vsem svojim naročnikom mizarskih del čestita ob občinskem prazniku

Franc Lukanc

mizar iz Gmajnice 17 pri Komendi

VALJČNI MLIN CIBAŠEK IVAN

S KLANCA PRI KOMENDI opravlja v svojem mlinškem obratu hitre in kvalitetne usluge, vsem naročnikom se priporoča in čestita za občinski praznik

Kern Alojz

TESARSTVO

KOMENDA 4 — čestita občanom in vsem naročnikom ob občinskem prazniku. Priporoča se za nadaljnja naročila

Zlatarna

Janko Majec

(nasproti Kavarne) priporoča vsem občanom svoje kvalitetne izdelke in jim čestita ob občinskem prazniku

Ob občinskem prazniku čestita vsem občanom, naročnikom in kupcem

OBRTNO PODJETJE

SLOGA Moste

ter se jim priporoča s svojimi kvalitetnimi mizarskimi, tesarskimi in ščetarskimi izdelki.

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

VESNA Kamnik

čestita vsem občanom ob občinskem prazniku. V njenih poslovalnicah vas postrežejo z najrazličnejšimi kvalitetnim pecivom, slaščicami in najboljšim kruhom.

Ob občinskem prazniku čestita vsem občanom

Komunalno podjetje Kamnik

Usluge s področja komunalne dejavnosti opravijo hitro, kvalitetno in po zmerni ceni. — Priporočajo se za naročila.

Vsem občanom, poslovnim prijateljem in kooperantom čestita ob občinskem prazniku kolektiv obrata

Kooperacija AE Ljubljana - Kamnik

KOLEKTIV

Doma na Starem gradu

čestita vsem občanom in svojim gostom ob občinskem prazniku ter se jim priporoča za obisk; jamči za kvalitetno postrežbo.

Vsem občanom čestita za občinski praznik precizni mehanik

Dušan Bezljaj - Kamnik

KIDRIČEVA 6 in se priporoča za naročilo uslug. Solidno, hitro in po zmerni ceni popravlja razne pisarniške stroje.

Občanom, izletnikom, turistom in planincem se s čestitkami ob občinskem prazniku pridružuje tudi poslovna enota

Ljubljana — Transport Kamnik

Nudi usluge pri prevozu potnikov in blaga, pripravlja izlete in posreduje tudi potne liste; v svoji mehanični delavnici solidno popravlja osebna in tovorna motorna vozila.

Nogometna tekma leta suhi — debeli

Nedvomno je bila nogometna tekma med suhimi in debelimi izredno zanimiv športni dogodek. To je dokazal tudi obisk, kj je presegel pričakovanja.

Pred tekmo so se vsi igralci morali stehitati. Teža debelih reprezentantov se je vrtela okrog 80 do 120 kilogramov, suhih pa od 60 do 70 kg. Najbolj požrtvovalen igra-

lec na igrišču je bil vsekakor Drago Krstič, ki je tudi prvi potresel mrežo suhih (brnil jo je predsednik občinske skupščine Vinko Gobeč). Ker se je tekma v regularnem času (2 x 20 minut) končala neodločeno 2:2, so morali do končnega rezultata pristreljati s streljanjem enajstmetrovk, vendar je rezultat kljub temu ostal neodločen 8:8.

Pred tekmo je bilo seveda obvezno tehtanje. Po končnih izračunih je bila reprezentanca debelih trikrat težja od reprezentance suhih
Foto: Svetelj

Avtomehanik

Bogomir Steklasa

CANKARJEVA 11, sporoča vsem občanom, da je odprl lastno mehanično delavnico in se priporoča za naročila. Pridružuje se čestitkam ob občinskem prazniku

Čestitkam za občinski praznik se pridružuje tudi

SPLOŠNO MIZARSTVO IN POGREBNI ZAVOD —

Miha Mejač

Za občinski praznik čestita in se priporoča za naročila

Franc Koritnik

mizar iz Komende

Tekmo si je ogledal tudi najstarejši Kamničan Franc Rebernik, kolarski mojster z Grabna, ki bo letos stopil že v 95. leto. Prisostvoval je tudi koncertu slovenskega okteta iz Pittsburgha in se prisrčno radoval obiska rojakov iz mesta, blizu katerega je več let delal v rudniku. Foto: Svetelj

Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, podružnica Kamnik

čestita ob občinskem prazniku vsem občanom občine Kamnik in vabi vse občane, da svoje prihranke nalagajo v njeni poslovalnici. Vodimo tudi osebne devizne račune občanov in jih dobro obrestujemo.

KAMNIŠKA KRONIKA

POROČILO MATIČNE SLUŽBE ZA MESEC MAJ 1967

ROJSTVA:

Hafner Andrej, roj. 11. 1. 1964 v Essnu — Nemčija,

Hafner Marjan, roj. 9. 8. 1965 v Essnu — Nemčija, Suštar Zdenka, Srednja va 27.

POROKE:

Berlic Franc iz Ljubljane, trg. pomočnik, star 24 let in Lah Francka iz Tunjic, delavka, stara 23 let;

Breznik Jožef iz Gozda, rudar, star 24 let in Spruk Matilda iz Kamnika, tkalka, stara 21 let;

Debeljak Pavel iz Smlednika 27, avtomehanik, star 27 let in Ocepek Ana iz Brega pri Komendi 9, uslužbenka, stara 26 let;

Golob Janez iz Tunjiške Mlake, tesar, star 39 let in PIRC Francka iz Tunjiške Mlake, delavka stara 30 let;

Hafner Marjan iz Essna — Nemčija, delavec, star 35 let in Glos Marta-Elsa iz Essna — Nemčija, gospodinja, stara 38 let;

Jereb Janez iz Komende 15, delavec, star 42 let in Zadergal Ana iz Komende 15, delavka, stara 40 let; Klemenčič Martin iz Kamnika, uslužbenec, star 30 let in Šmalc Frančiška iz Kamnika, delavka, stara 26 let;

Kobe Jurij iz Mengša — Blejčeva 9, delavec, star 30 let in Kern Cecilija iz Nasovč 2, delavka, stara 39 let;

Orehek Janez iz Godiča 68, delavec, star 27 let in Štupar Ljudmila, iz Brega pri Komendi 15, delavka stara 23 let;

Pilih Edvard iz Ljubljane, dipl. ekonomist, star 43 let in Vehovar Ema iz Ljubljane, uslužbenka, stara 35 let; Sodnik Avguštin iz Zaloga 55, klep. pomočnik, star 24 let in Juhant Frančiška iz Gmajnice 6, prodajalka, stara 22 let;

Uršič Jožef iz Bistričice, delavec, star 30 let in Serko Katarina iz Kamnika, delavka, stara 28 let;

Zarnik Franc iz Podboršta pri Komendi 26, plesk. pomočnik, star 26 let in Jenko Angela iz Gmajnice 13, stara 24 let.

SMRTI:

Berlec Janez iz Rožična 4, kmet, star 75 let;

Golob Janez iz Spodnjih Palovč, socialni podpiranec, star 82 let;

Grabnar Antonija iz Motnika 27, gospodinjska pomočnica, stara 61 let;

Homar Janez iz Kamnika, osebni upokojenec, star 82 let;

Janič Apolonija iz Kamnika, gospodinja, stara 65 let;

Kogej Ljudmila iz Zg. Motnika, zasebnica, stara 66 let;

Kotnik Ivana iz Kamnika, gospodinja, stara 79 let;

Lebeničnik Katarina iz Špitaliča 33, preužitkarica, stara 81 let;

Novak Franc iz Kamnika, invalidski upokojenec, star 61 let;

Rems Anton iz Godiča, osebni upokojenec, star 83 let;

Sedušak Zofija iz Tunjic, gospodinja, stara 47 let;

Slapar Marjeta iz Špitaliča 40, preužitkarica, stara 40 let;

Šarec Feliks iz Šmarce, osebni upokojenec, star 67 let;

Vidmar Franc iz Godiča, osebni upokojenec, star 84 let.

Vrhovnik Katarina iz Košiš, gospodinja, stara 67 let;

Žmitek Marjeta iz Zagorice, osebna upokojenka, stara 66 let.

POROČILO MATIČNE SLUŽBE ZA MESEC JUNIJ 1967

ROJSTVA:

Jerše Mira, Bistričica 26/a; Sveti Zdenka, Pirčevo 4; Voljkar Vida, Zg. Tuhinj 39.

POROKE:

Bernot Alojz iz Sp. Palovč, kmečki delavec, star 43 let in Sušnik Frančiška iz Gozda, kmečka delavka, stara 41 let;

Burkeljca Franc iz Cirkus-Tuhinj, avtomehanik, star 20 let in Sedušek Marija iz Jeranovega, uslužbenka, stara 18 let;

Golob Franc iz Tunjic, kmet, star 33 let in Koželj Roza iz Tunjic, stara 29 let, kmečka delavka;

Hribar Jernej iz Volčjega potoka, kmet, star 52 let in Golob Ivana iz Sp. Palovč, gospodinjska pomočnica, stara 26 let;

Kvas Janez z Zaloga pri Cerkljah, kmet, star 46 let in Grkman Štefanija iz Tunjiške Mlake, kmečka delavka, stara 34 let;

Majer Stane iz Borovnice, gradbeni tehnik, star 37 let in Tišler Rozalija iz Ljubljane, blagajničarka, stara 33 let;

Pavlič Janez iz Nožic, ključavničar, star 24 let in Osolnik Frančiška iz Duplice, trgovska pomočnica, stara 26 let;

Plešec Ivan iz Kamnika, ključavničar, star 23 let in Žertek Jožefa iz Kamnika, delavka, stara 25 let.

SMRTI:

Babšek Otilija iz Kamnika, družinska upokojenka, stara 84 let;

Baloh Anton iz Cirkuš 1, upokojenec, star 64 let;

Bregar Leopold iz Motnika, preužitkar, star 75 let;

Drolc Anton iz Bele 1, kmet, star 75 let;

Jerina Jakob iz Vrpolja, osebni upokojenec, star 87 let;

Koncilja Jožef iz Pirševega 3, preužitkar, star 83 let;

Koželj Frančiška iz Tunjic, preužitkarica, stara 90 let;

Krebelj Franc iz Šmarce, osebni upokojenec, star 70 let;

Orešnik Franc iz Kamnika, osebni upokojenec, star 88 let;

Poljanšek Jernej iz Bele peči 4, preužitkar, star 88 let;

Poljanšek Miha iz Srednje vasi 15, upokojenec, star 69 let;

Rak Marija iz Porebra, gospodinja, stara 73 let;

Sušnik Marija iz Zavrha, preužitkarica, stara 70 let;

Uršič Frančiška iz Mekinj, gospodinja, stara 57 let.

»KAMNIŠKI OBČAN« — glasilo SZDL občine Kamnik. — Urejuje uredniški odbor. — Glavni urednik Vinko Dobnikar, tehnični urednik Avgust Novak. — Izhaja enkrat mesečno. — Uredništvo in uprava na Delavski univerzi, Fužine 10. — Tiska tiskarna CZP »Kočevski tisk« v Kočevju.

Drobne vesti

SMRTNA NESREČA NA GRINTOV-CU. Prva letošnja žrtev Kamniških planin je Marija Škrabec, stara 30 let iz Mlake pri Ribnici. V soboto, 8. julija, je šla z družbo proti Grintovcu. Zaradi neprimerne obutve ji je na snežnem plazu spodrsnilo in padla je po strmini 300 m globoko. S hudimi poškodbami je ostala živa, ko so se spustili do nje štirje planinci iz njene družbe. Imela je zlomljeno lobanjsko dno in hrbtenico ter še več drugih poškodb. Eden je ostal pri njej, drugi pa so šli iskati reševalce. Nesreča se je zgodila okrog 17. ure. Ob 22. uri sta bila že dva reševalca z vso opremo na Koroškem sedlu. Medtem so se spustili do nje tudi kranjski alpinisti, ki so bili v planinah in ji pomagali, s tem, da so uredili ležišče in nudili čaj. Med prenosom v dolino Kokre pa je ponesrečenka umrla.

x x x

SPOMINSKA PLOŠČA SPET NA MESTU. Spomladi so porušili staro pošto poslopje na Trgu talcem. Spominsko ploščo osmim talcem, ki so pred poslopjem padli 30. VI. 1942, so ob rušenju previdno odstranili, ob 25 letnici hrabre smrti talcev pa so jo postavili v parku, ki stoji na mestu prejšnjega poslopja. Ob zvokih kamniške godbe in polaganju vencev je obudil spomin na dogodke pred 25 leti v imenu Zveze borcev Peter Klavčič, navzoči pa so z molkom počastili spomin padlih.

x x x

VOZNI RED. S 1. junijem velja v avtobusnem prometu nov vozni red. Prometno podjetje Ljubljana transport je natisnilo vozni red na skoraj 80 cm dolgem vzorcu. Kljub veliki nakladi so ga potniki takoj razgrabili, saj je dovolj zamotan, da si ga človek ne more zapomniti.

DUPLIŠKI STRELCI PONOVO ZMAGALI

Na osmem republiškem tekmovanju lesnoindustrijskih delavcev in gozdarjev SRS v streljanju z zračno puško, ki je bilo 18. junija v Mariboru, so spet zmagali strelci industrije pohištva STOL Kamnik.

Med 15 ekipami iz vse Slovenije so dosegli najboljši rezultat s 1186 krogi, pred Marlesom Maribor, ki je dosegel 1180 krogov in Jelovico Škofja Loka s 1170 krogov.

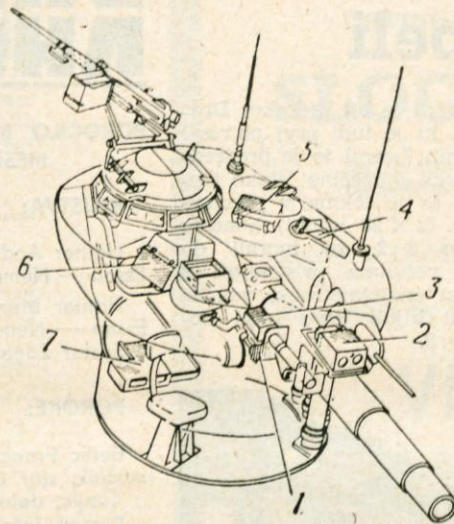
Posamezniki zmagovalne ekipe so se uvrstili takole: 4. SEMEJA Mirko, 246 krogov, 6. HRIBOVŠEK Vojko, 245 krogov, 7. BERTONCELJ Peter, 244 krogov.

Skupaj je tekmovalo 75 strelcev.

OBDOJENA POŽIGALKA

Lani 27. avgusta in 17. septembra je v Komendi dvakrat gorelo v skladišču Agrokombinata, škode pa je bilo za 24 milijonov starih dinarjev. Preiskava je ugotovila, da je ogenj podtaknila delavka Agrokombinata Ruža Stanislavjevič, stara 36 let in mati treh otrok, z namenom, da se iz ljubosumnosti maščuje nad nezvestim ljubimcem in ga občoži požiga. Obsojena je bila 9. junija 1967 na štiri leta in pol strogega zapor.

IZ ŽIVLJENJA IN TEHNIKE

Ameriški protitankovski raketni izstrelak »Shil-lagah« upravljajo proti ciljem s polaktivnim optičnim sistemom za vodenje. Slika kaže zaporeditev naprav na tanku »Sheridan«. Označbe pomenijo: 1 merilec hitrosti vrtenja stolpa, 2 oddajnik, 3 naprava za spremljanje cilja, 4 pretvornik signalov, 5 modulator, 6 kontrolni pult, 7 izvor napetosti. Z oddajnikom, ki je v tankovskem stolpu, nameri operater infrardeči žarek proti cilju. Smer žarka je enaka smeri vizirne naprave rakete. Aparatura na raketi lovi od cilja odbite infrardeče žarke in usmerja raketo.

Roboti odgovarjajo na vprašanja v zdravniški ordinaciji

Posebno umetnost v zdravniški stroki predstavlja vsebina in zaporedje vprašanj, ki jih zastavlja zdravnik pacientu in s katerimi se skuša dokopati do čim jasnejše bolezenske slike obolenja. Seveda se je tudi tega izpraševanja treba naučiti – in pacienti, ki imajo že tako nad seboj dovolj težav, nikakor niso najboljši poskusni zajčki za nevjane študente medicine.

Zato je dr. John A. Starkweather, profesor za medicinsko psihologijo na Kalifornijski univerzi razvil posebno napravo, ki pri uvajanju študentov nadomešča bolnika. V bistvu je to skrbno programiran elektronski računalnik, ki daje na vprašanja študentov primerne odgovore, iz katerih si le-ti skušajo ustvariti kar najjasnejšo sliko bolezni.

Kot pravijo, se je naprava med prvimi poskusi dobro obnesla. Prav ta naprava pa ob enem predstavlja še en korak dalje k samodejnim napravam, ki naj bi zdravnikom pomagale pri točnejšem določanju diagnoz in ki jih razvijajo v mnogih raziskovalnih središčih po vsem svetu.

ZVEPLENI SIFON V MEHIŠKEM ZALIVU

Enajst kilometrov pred obalo Louisiane stojijo vrtnali stolpi in parna centrala v 17 m globoki vodi Mehškega zaliva. To je doslej edina naprava te vrste na svetu, s katero dobivajo tekoče žveplo iz morskih globin. Nahajališče žvepla je 600 m pod morskim dnom.

Ker se žveplo topi že pri 112° C, moar biti para pregreta in stalno pod pritiskom. Skupaj z zrakom pod pritiskom jo vodijo v prazen prostor nad nahajališčem žvepla. Tekoče žveplo uhaja na površino tako kot denimo pivo, ki ga točimo v vrčke na točilni mizi. Omenjena naprava v Mehškem zalivu je prototip, kakršne bodo začeli uporabljati po vsem svetu.

NACRTI ZA OPAZOVANJE VENERINE ATMOSFERE

Čeprav je Venera Zemlji blizu ter je po velikosti in masi njej zelo podobna, vemo o Veneri še zelo malo. Prekriva jo debela plast oblakov, ki preprečujejo opazovanje hitrosti vrtenja. Toda tudi o oblakih samih smo malo poučeni.

Da bi Venero nekoliko bolje spoznali, nameravajo Američani izstreliti rakete, ki bodo ponesle s seboj opazovalne balone. V njih bodo merilni instrumenti, katerih teža bo znašala približno 2 toni. Izmerili bodo pritisk, temperaturo, gostoto, hitrost vetrov in sestavo Venerine atmosfere. Skušali bodo dobiti tudi podatke o električnem in magnetnem polju. Vse to bodo aparati javljali na Zemljo, kjer bodo dobljene podatke zbirali ter jih potem analizirali.

OBJEKTIV ZA STO SESTDESET MILIJONOV DINARJEV

Astronomija kmalu ne bo več plačnica najdražjih izdelkov optične industrije. Kot poročajo iz Zahodne Nemčije, je tamkajšnja firma Schneider iz Kreuznacha izdelala za potrebe barvne televizije doslej menda najzmogljivejši zoom-objektiv, ki je stal okroglo 500.000 DM – torej nekako sto petdeset milijonov starih dinarjev.

Objektiv »Color-TV-Variogon« pa je zato tudi zares prava mojstrovina. Pri razmerju 1 : 2,1 zmora zvezno spreminjanje žariščne razdalje od 18 do 200 milimetrov. Objektiv je sestavljen iz 22 leč, izračunali pa so ga z elektronskim računalnikom.

MALI OGLASI

Kino »Dom« Kamnik sprejme po dogovoru dva honorarna biljarterja. Interesenti naj se zglasijo čimprej na Delavski univerzi Kamnik, Fužine 10.

— * —

Obrtno podjetje »Usluga« Kamnik prodaja čevljarški čistilni stroj (starejši).

Ogled v delavnici v Kamniku, Tomšičeva 4.

Vsem občanom čestita za občinski praznik

Jožefa Pavlin

gostilničarka v Lokah v Tuhinju. Goste vabi na dobro, raznovrstno domačo jedajo in pristno kapljico.